Jaargang 115. Vrijdag, 26 September 1856. No. 116.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

HERBESTEDING VAN TURF.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* gedenken, bij **enkele inschrijving**, ten dienste van het Raadhuis, op nieuw aan te besteden:

1) De **levering** van **400** Ton **BAGGERTURF.**

2) **Idem** van **1100** Ton **HARDE ZWARTE TURF.** (Hiervoor worden ook Inschrijvingen voor **550** Ton aangenomen.)

3) **Idem** vau **200** Ton **LANGE ZWARTE GESTOKEN TURF.**

De Voorwaarden van levering zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen.

Vóór of uiterlijk op ZATURDAG den 4den October 1856 zullen de Monsters aan het Raadhuis moeten worden bezorgd, en wel van ieder soort van Turf 15 stuks, ieder afzonderlijk in een' Zak of eene Mand, terwijl bij ieder Monster een afzonderlijk Inschrijvingsbriefje moet worden overgelegd, van buiten voorzien van dezelfde merken als het Monster.

GRONINGEN, 15 September 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

KLAPBRUG te *FOXHAM.*

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* maken bekend, dat de **passage** over de **KLAPBRUG** over het **Winschoterdiep** te ***FOXHAM***, wegens daaraan te doende HERSTELLINGEN van **Donderdag den 2den October e.k. af,** tot nadere kennisgeving toe, zal zijn **GESTREMD.**

GRONINGEN, 25 September 1856.

Burgemeester en Wethouders: A. OUDEMAN,
De Secretaris: HORA SICCAMA.

INSPECTIE VAN VERLOFGANGERS DER Nationale Militie.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen ter kennis van al de **MANSCHAPPEN** der NATIONALE MILITIE, die zich met **Onbepaald Verlof** in deze Gemeente bevinden, om het even uit welke Provincie zij afkomstig zijn, met uitzondering van de hieronder vermelden, dat de **INSPECTIE** over de **VERLOFGANGERS** zal worden gehouden op **Donderdag den 2den October 1856,** aanvang nemende des voormiddags te half elf.

Dat, ten einde de Verlofgangers niet langer dan noodig op de Inspectie te doen verblijven, bepaald is, dat de bovenbedoelde Verlofgangers op den gemelden dag ter bestemde plaats zullen opkomen in de navolgende orde, te weten:

des voormiddags te half elf, degenen, wier Geslachtsnamen beginnen met de Letters A, B, C, D, E, F en G;

te half twaalf, degenen wier Geslachtsnamen beginnen met de Letters H, I, J, K, L en M; en

te half een, degenen wier Geslachtsnamen beginnen met de Letters N, O, P, R, S, T, U, V, W en Z.

Wordende diensvolgens de bedoelde Verlofgangers bij dezen gelast, om precies op het juiste, voor ieder hunner bepaalde uur bij het Gebouw de Koornbeurs alhier present te zijn, gekleed in uniform en voorzien van alle zoodanige Kleeding- en Equipementstukken, als bij het vertrek van het Korps aan hen mogten zijn gelaten, alsmede van hunne Zakboekjes en van de Certificaten Lett. H. H., welke zij van het Bestuur hunner Gemeente, tegen inhouding van hunnen Verlofpas, hebben bekomen; zullende door den Heer Lt. Kolonel Militie-Commissaris in deze Provincie een arrest van twee tot zes dagen worden opgelegd aan elken man, die zonder wettige redenen van de Inspectie mogt achterblijven.

Even als zulks vroeger plaats had, zullen de voorwendsels van onbekendheid met den tijd van de Inspectie of van geene afzonderlijke Citatie te hebben ontvangen, even min als van afwezigheid in beroepsuitoefening, als wettige redenen voor het verzuimen der Inspectie worden gehouden, tenzij in het laatste geval de Verlofganger de vereischte toestemming daartoe verkregen en vooraf van zijne afwezigheid aan den Burgemeester behoorlijk kennis zal hebben gegeven, waaronder echter niet begrepen is het geval van vertrek naar buitenslands, als waaromtrent vergunning van hooger autoriteit wordt vereischt. Het wordt bij deze aan de verlofhebbende Manschappen der Nationale Militie wel uitdrukkelijk herinnerd, dat door de Departementen van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog bepalingen zijn gemaakt ten aanzien van zoodanige Verlofgangers, die zich aan insubordinatie schuldig maken, of hunne Kleeding- en Equipementstukken mogten hebben verwaarloosd, hoezeer zij ook met hun Korps hebben afgerekend, en dat dus ten aanzien van dezen zal worden gehandeld, zooals daarbij is voorgeschreven, ten einde de schuldigen te straffen; alsmede dat het ongeoorloofd is, om bij de Inspectie andere, dan hunne eigene Goederen te vertoonen, en eveneens, om die Goederen te voorzien van het merkteeken waarmede hunne eigene Goederen bij het Korps voorzien zijn; zullende op deze ongeoorloofde handeling naauwkeurig worden toegezien.

Van deze Inspectie zijn alleen uitgezonderd:

1) Zoodanige VERLOFGANOERS der NATIONALE MILITIE van de Ligtingen van **1852** en **1853,** die, krachtens koninklijk besluit van den 11den Julij l.l., no. 62, aan den **wapenhandel in deze maand** zullen hebben **deelgenomen;**

2) Zoodanige MILICIENS van de Ligting van **1854,** die in **1855** opgetreden, tot **aanvulling** van het blijvend gedeelte hebben gestrekt en alzoo langer dan een jaar in werkelijke dienst zijn geweest; *zoodat de Miliciens van de Ligting, die een jaar onder de wapenen zijn geweest en zich sedert den 1sten April j.l. met Verlof bevinden,* **insgelijks aan de Inspectie zullen moeten deelnemen.**

GRONINGEN, 22 September 1856.

Burgemeester en Wethouders: A. OUDEMAN.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

HOOFDELIJKE OMSLAG.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* doen te weten, dat het door hen voorloopig vastgesteld **primitief Kohier** over het jaar 1856, van de **DIRECTE BELASTING** bij wijze van **HOOFDELIJKEN OMSLAG,** geheven wordende ingevolge Raadsbesluit van den 4den Julij 1856, goedgekeurd bij Z. M. besluit van den 26sten Julij 1856, no. 65, op heden ter SECRETARIE der Gemeente voor een ieder **ter lezing is nedergelegd GEDURENDE VEERTIEN DAGEN,** des morgens van 9 tot 2 en des namiddags van 5 tot 8 uur; — wordende de aangeslagenen herinnerd, dat de bezwaren, die zij tegen hunnen aanslag mogten hebben, vóór het **einde** der gemelde **veertien dagen** bij den RAAD moeten worden ingebragt, bij verzoekschrift op ongezegeld papier.

GRONINGEN, 20 September 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* doen te weten, dat de **LEGGER** van de **WEGEN** en **VOETPADEN** in de Gemeente *Groningen*, bij besluit van den 18den dezer, no. 5, door Heeren GEDEPUTEERDE STATEN is **goedgekeurd**, invoege hij op den 17den Mei l.l. door den Raad is vastgesteld.

Geschiedende hiervan afkondiging, ingevolge art. 18 van het Reglement op het Toezigt der Wegen in de Provincie *Groningen*, afgekondigd den 10den Augustus 1854 en geplaatst in het *Provinciaal Blad* van dat jaar, no. 61.

GRONINGEN, 25 September 1856.

Burgemeester en Wethouders: A. OUDEMAN.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De INSPECTEUR der *JAGT* en *VISSCHERIJ* in de Provincie *Groningen* maakt bekend, dat op het tijdstip der opening van de **GROOTE JAGT** in deze Provincie, die JAGT **geopend is** in **alle Provinciën** des Rijks, en alzoo de **Wild-verzendingen** uit deze Provincie naar elders **zonder Geleibiljet** zullen kunnen plaats hebben.

GRONINGEN, 25 September 1856.

De Inspecteur voorn.:
W. C. A. ALBERDA VAN EKENSTEIN.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND.

Het voornaamste spoorwegnet, in Rusland aan te leggen, is thans definitief geconcessioneerd aan eene maatschappij van kapitalisten uit verschillende landen, waaronder het *credit mobilier* van Frankrijk, de heeren *Hottinguer*, *Baring*, *Hope* en *Stieglitz*. De concessie is voor 85 jaren; 5 pCt. door de regering gewaarborgd. In 10 jaren moet de weg gereed zijn.

TURKIJE.

Uit Konstantinopel wordt van den 15den dezer geschreven, dat het eskader van sir *Edmund Lyons*, 'twelk op het punt stond naar Engeland terug te keeren, langs telegrafischen weg bevel had ontvangen in de Turksche wateren te verblijven en wel naar aanleiding der kwestie van Bolgrad en het Slangeneiland. Er werden ook spoedig Fransche vaartuigen verwacht.

(Uit Petersburg wordt gemeld, dat de Engelsche gezant aldaar aan het keizerlijk kabinet eene nota nopens de bezetting van het Slangen-eiland overhandigd heeft, die in zulk een ernstigen toon is opgesteld, dat Keizer *Alexander* zich tegenover den graaf *Granville* te Moskou daarover op eene wijze heeft uitgelaten, welke doet zien, dat deze onverwachte optreding van de Engelsche regering diepen indruk heeft gemaakt. De Keizer moet aan den vertegenwoordiger van Koningin *Victoria* onbewimpeld hebben gezegd, dat na het sluiten van den vrede een vriendschappelijk verkeer tusschen de nu weder verzoende mogendheden zoude plaats vinden en dat hij daarom het gedrag van het Engelsche kabinet volstrekt niet begreep.)

Dezelfde berigten melden dat de Porte, ofschoon de expeditie tegen Montenegro uitgesteld hebbende, voornemens blijft om hare aanspraken op het oppergezag over die landstreek te doen gelden, en in verband daarmede een gedeelte harer beste troepen naar dien kant doet trekken.

Het *Journal de Constantinople* spreekt van een ernstig conflict, dat te Trebizonde zou hebben plaats gevonden. Acht Turksche matrozen zouden namelijk de vlag van een Russisch koopvaardijschip afgerukt, en de Russische matrozen in zee geworpen hebben. De consul van Rusland had de inhechtenisneming van den havenkapitein geëischt en ook het toedienen in het openbaar van stokslagen aan de matrozen en eene schadeloosstelling. De divan doet in deze zaak onderzoek.

ITALIE.

Volgens te Parijs omloopende geruchten, waarvan het *Journal des Débats* melding maakt, zou reeds in de eerste dagen dezer week een Fransch eskader van Toulon in zee gaan om zich te Ajaccio met eenige Engelsche oorlogsschepen te vereenigen en daarmede naar Napels te stevenen. Het vereenigde eskader zou bepaalde instructiën voor den Franschen gezant medenemen; en wanneer hij op de dienovereenkomstig in te dienen vertoogen een onvoldoend antwoord ontving, gelijk te verwachten scheen, zou hij terstond de diplomatieke betrekkingen moeten afbreken en zich aan boord van het vereenigd eskader begeven, hetwelk vervolgens in de wateren van Napels blijven en alle maatregelen nemen zou om de daar te lande achterblijvende onderdanen van Frankrijk en Engeland des noods te kunnen beschermen.

De uitvoering van dat plan zou evenwel eenige vertraging kunnen ondergaan, daar Koning *Ferdinand*, naar te Parijs gezegd wordt, zich thans te Gaeta moet bevinden, en aldaar de mededeeling van de verbonden mogendheden zou willen ontvangen.

Verder zegt genoemd blad: » Alzoo beginnen de gevolgen van het Parijsche congres zich te ontwikkelen: het bekende protokol der zitting van den 8sten April bevat in beginsel de thans tegen Napels voorgenomen maatregelen. In die zitting werd door de vertegenwoordigers van Frankrijk en Engeland eene taal gevoerd, die allezins geschikt was om in Italië verwachtingen op te wekken, welke men er vroeger niet had durven koesteren. Evenwel was het voorzigtig, zich niet aan die hoop over te geven; en klaarblijkelijk kon er niets wezenlijks ten behoeve der bevolking in Italië gedaan worden, zoo lang men het met Oostenrijks medewerking doen wilde. Dit heeft men beproefd; men heeft de goede diensten van het Oostenrijksche gouvernement bij dat van Napels ingeroepen; het is eene vruchtelooze poging geweest, en de gouvernementen van Frankrijk en Engeland zijn nu tot het besluit gekomen om zonder dien bijstand te werk te gaan. Trouwens, die uitkomst werd in Italië verwacht, op grond dat Oostenrijk er geene met zijn eigen belang en zijn eigen regeringsstelsel strijdige staatkunde zou kunnen volgen.

» Bij slot van rekening zal het gevaar voor den Koning van Napels misschien niet zoo ernstig zijn als het schijnt; en zekerlijk zal de demonstratie der beide mogendheden lang van negativen aard blijven. Dat zij onverwachts, althans eerder dan men verwacht had, plaats heeft, moet welligt toegeschreven worden aan den wensch van het Engelsche kabinet om zich de gunst des parlements te verzekeren."

— Tusschen Toskane en Sardinië is een nieuw geschil ontstaan, daar de Toskaansche regering zich het regt heeft aangematigd om aan leermeesters van Genua, die met eenige hunner leerlingen een reisje door Toskane deden, te Florence gekomen, het verblijf aldaar te verbieden, in weerwil dat zij van goede passen van den Toskaanschen consul voorzien waren. De Sardinische minister *Cavour* heeft tegen dezen ongehoorden maatregel eene nota aan Toskane gezonden, waarin tevens andere grieven worden behandeld.

Die nota, gerigt tot den Sardinischen gezant te Florence eindigt aldus:

» Zoo ik de mededeeling van uw onderhoud met den president van het Toskaansche kabinet wel begrepen heb, schijnt z. e. te kennen te hebben gegeven, dat een beroep zou gedaan worden op de kabinetten of de openbare meening van Europa. Ik weet niet of het Toskaansche kabinet, na goed nadenken over zijne positie, nog bij dit voornemen volhardt! En als dit zoo is, zult gij den minister-president te kennen geven, dat de Sardinische regering het onderzoek harer handelingen, waarop steeds het daglicht geschenen heeft, niet ducht. Gij zult z. e. te kennen geven, dat de opinie der kabinetten en der volkeren van Europa de regter is, wier bevoegdheid nooit zal betwist worden door de mannen die de eer hebben aan de raadtafel des Konings van Sardinië aan te zitten."

SPANJE.

Nopens den stand van zaken in Spanje, blijft nog altijd veel onzekerheid heerschen. Het *Journal des Débats* behelst thans een artikel over de positie van het Spaansche ministerie. Het blad verhaalt, dat het geschil betreffende de wet op de veiling der kerkelijke goederen tot eene groote spanning in het ministerie aanleiding gaf; dat *O'Donnell*, die leden van het kabinet willende ondersteunen welke voornoemde wet willen bekrachtigen, der Koningin zijn ontslag heeft aangeboden; dat de Koningin dat ontslag evenwel niet heeft willen aannemen; dat *O'Donnell* daardoor heeft gezegepraald op den minister van financiën *Cantero*, maar dat ook deze zijne portefeuille behouden zal, zoodat alles is geregeld en bijgelegd en gevolgelijk aan de ministeriële crisis voor goed een einde is gekomen. Zóó verhaalt het *Journal des Débats;* maar andere bladen melden het tegendeel en verzekeren, dat eene wijziging van het ministerie meer dan ooit onvermijdelijk is. Het moet erkend worden dat de laatsten het best ingelicht schijnen te zijn, want in strijd met de bewering van het genoemd dagblad, meldde reeds eene telegrafische dépêche, dat de heer *Cantero* uit het ministerie is getreden en dat hij is vervangen door den heer *Salaveria*, tot dus ver directeur aan het departement van financiën. Of de positie van *O'Donnell* daardoor versterkt is, valt met geen zekerheid te zeggen.

De Madridsche dagbladen maken thans het rapport bekend, dat door de ministers aan de Koningin is ingediend betreffende de nietigverklaring van die constitutie, welke aangenomen is door de constituerende Cortes en de weder-invoering der constitutie van 1845. Dit document is zeer uitgebreid en bevat, zoo als te denken was, noch eene lofspraak op het werk der constituerende Cortes in het algemeen, noch op hare constitutie in het bijzonder, welke gezegd wordt voor Spanje volstrekt niet geëigend te zijn. Tusschen de drie constitutiën, welke Spanje vroeger bezeten heeft, namelijk die van 1812, van 1837 en van 1845 — aldus wordt verder in het rapport gezegd — kan de keus niet twijfelachtig zijn, daar in laatstgemelde de gebreken van de beide eersten niet voorkomen, weshalve het die is, welke aan de goedkeuring der Koningin onderworpen wordt. Het rapport is door alle ministers onderteekend. De bepalingen der daaraan toegevoegde additionnele acte zijn thans ook in haar geheel bekend.

— Den 16den had op den spoorweg van Albaceta naar Madrid een schrikkelijk ongeluk plaats. De van daar vertrokken trein nam te Tembleque eene diligence op, die van Sevilla kwam en vol reizigers zat. Nabij Villasequilla geraakte de diligence, men weet niet waardoor, in brand en voor de trein kon stilhouden, was zij binnen weinig minuten eene prooi der vlammen geworden. Het grootste gedeelte der reizigers is verdwenen, waarschijnlijk verbrand. Men vond twee jonge Andalusische vrouwen op den spoorweg liggen; zij bezweken kort daarna te Aranjuez onder de hevigste smarten. Eene vrouw, die met haar kind uit den brandenden wagen sprong, ligt op sterven. Van Madrid en Aranjuez werden terstond met extra-treinen geneesheeren en wondheelers naar Villasequilla gezonden. De conducteur van den trein en andere spoorweg-ambtenaren zijn door eenige reizigers erg mishandeld, de eerste is zwaar gewond, en de regerings-inspecteur werd bedreigd. De minister van binnenlandsche zaken heeft een streng onderzoek bevolen.

DUITSCHLAND.

De heer *von Bulow*, aan wien de Deensche regering de last had opgedragen om met het Pruissische kabinet in onderhandeling te treden nopens de kwestie der Holsteinsche domeingoederen, is weder uit Berlijn vertrokken zonder tot eene schikking te zijn gekomen. De concessiën welke Denemarken heeft aangeboden moeten van zoo weinig beteekenis zijn, dat men zich over den moed der Koppenhaagsche staatsmannen om met dergelijke aanbiedingen voor den dag te komen, niet genoeg kan verwonderen. Zoo verklaarde de heer *von Bulow* zich gemagtigd tot de concessie, dat in het vervolg de Holsteinsche domeinen slechts dán mogen worden verkocht, wanneer twee derde der stemmen van den *Deenschen* staatsraad zich daarvoor verklaarden. — De heer *von Bulow* is van Berlijn naar Weenen vertrokken, doch zal, naar algemeen verwacht wordt, ook bij het Weener kabinet niet beter slagen.

— De Pruissische regering heeft, naar men verneemt, aan hare gezanten bij de overige groote mogendheden, eene dépêche toegezonden, waarin zij zich ter zake van Neufchatel, beroept op het Londensch prococol van den 24sten Mei 1852, alsmede op den wensch, door lord *Clarendom*, in de zitting van het Parijsche congres van den 14den April j.l. geuit, dat namelijk in het geval, waar ernstige geschillen tusschen de staten mogten ontstaan, in plaats van dadelijk naar de wapenen te grijpen, men eerst de bemiddeling van bevriende mogendheden zou inroepen. De heer *v. Manteuffel* heeft toen, namens zijn' souverein verklaard, dat deze mede met dien wensch is bezield. Men vleit zich derhalve, dat op grond hiervan, dit vraagstuk op zulk eene wijze zal worden vereffend.

— De groothertog van Baden heeft ter gelegenheid van zijn huwelijk met de prinses *Louise* van Pruissen, aan verscheidene personen kwijtscheldinge geschonken van de hun opgelegde straf. Voorts is een aantal personen met ordeteekenen, medailles, enz., begiftigd.

Ook de Koning van Pruissen heeft ter gelegenheid van dit huwelijk vele ridderorden verleend.

— Van den Hannoverschen Zuid-spoorweg is het gedeelte van Göttingen naar Kassel, den 23sten dezer voor het publiek geopend.

— Zooals bekend is, heeft de laatste algemeene bijeenkomst van de Oostenrijksche prelaten moeten dienen om zich met de regering te verstaan nopens de maatregelen, welke aan de zijde van het burgerlijk bestuur worden gevorderd ter uitvoering van de bepalingen van het met den Pauselijken Stoel gesloten concordaat. Naar men van eene geloofwaardige zijde verneemt, heeft men daarbij van den kant der regering getracht te herstellen hetgeen bij het tot stand brengen van het genoemde verdrag, voor het belang van het burgerlijk bestuur, is verzuimd, doch altijd zonder het concordaat in deszelfs hoofdbeginselen te krenken. De prelaten hebben zich bepaaldelijk daartegen verklaard, en hebben begrepen, hunne toestemming niet te mogen verleenen aan eenige burgerlijke beschikkingen, door welke de kracht van het bedoelde heilige verbond in 't minst, en al ware het alleen in schijn, zou worden verzwakt. Zij hebben echter tevens verklaard, bij de uitvoering van hetzelve de meeste matiging in acht te zullen nemen. De regering heeft echter begrepen, daarin niet te kunnen berusten. Zij volhardt bij hare kenbaar gemaakte wenschen, en uit dien hoofde is er nog niets betreffende deze gewigtige zaak beslist.

GROOT-BRITTANJE.

De *Globe* meldt dat 27 soldaten en 4 onder-officieren van het Italiaansche legioen bij hunne tehuiskomst in Italië gearresteerd waren. 14 hunner, uit Lombardije afkomstig, waren naar Mantua voor eenen krijgsraad verzonden en de overige in hechtenis gehouden. De Engelsche gevolmagtigde bij de hoven van Toskane en Parma heeft daartegen geprotesteerd.

— Op alle punten der hoofdstad, in de nabijheid van Victoria-park, hebben zich den laatsten Zondag buitengewoon vele predikers in de open lucht vertoond, die massa's hoorders en zakkenrollers lokten.

— In een adres van eene der vereenigingen der haveloozenscholen, wordt verklaard, dat er in Londen zich bevinden 1,400,000 personen, die nooit in eenige kerk of godsdienstige vergadering verschijnen, 150,000 dronkaards, 150,000 personen

die in openbare ontucht leven; 20.000 bedelaars van beroep, 10,000 spelers, 30,000 verlaten kinderen, 30,000 opkoopers en bewaarders (helers) van gestolen goederen.

— De *Times* behelst een uitvoerig artikel over de schaarschheid van klinkende ruilmiddelen, inzonderheid van zilvergeld, in een groot deel van Europa. De slotsom daarvan is, dat de ongelegenheden dier geldcrisis voor Engeland minder te vreezen zijn dan voor andere landen, en dat zij voor het vervolg alleen verhoed zouden kunnen worden door de aanneming van het goud als uitsluitenden standaard in alle Staten van het vasteland.

FRANKRIJK.

De *Moniteur* behelst een decreet, waarbij het verbod van uitvoer van granen uit Algiers naar den vreemde, tot den 31sten December 1857 wordt verlengd.

— Het schijnt dat de personen, welke in de laatste dagen te Parijs zijn gearresteerd, eene zamenzwering tegen het leven des Keizers hadden gevormd, wat bij de terugkomst van Z. M. van Biarritz tot uitvoering zou hebben moeten komen. De zaamgezworenen heeft men meerendeels in hechtenis kunnen nemen toen zij vergaderd waren.

— De Parijsche sterrekundigen zijn sedert eenige nachten werkzaam; zij zoeken namelijk de bekende komeet van *Karel V*, die met ongeduld verwacht wordt.

— De berigten uit Lyon beginnen ongerustheid te verwekken. De duurte van de ruwe stoffen heeft reeds in de laatste twee en drie jaren de zijdefabrikanten tot verhooging der prijzen genoodzaakt, en de afzet is daardoor des te meer verminderd, daar oorlog en duurte der levensmiddelen buitendien het verbruik van weelde-artikels, gelijk de zijde is, zeer natuurlijk pleegt te beperken. In de laatste maanden is er door Russische bestellingen wel eenige verbetering gekomen, maar die was van voorbijgaanden aard. Jammer dat de zijdeoogst van dit jaar is tegengevallen; de prijs der ruwe zijde is dien ten gevolge al weder gerezen. Daar de zijdefabrikanten nu op minderen aftrek rekenen, beginnen sommigen hunne werklieden te ontslaan, terwijl anderen eene vermindering van loon beproeven. De arbeidende klasse te Lyon heeft niet alleen in den algemeen ongunstigen toestand der laatste jaren gedeeld, maar bijzonder ook nog door de overstrooming in Junij geleden; zij is er derhalve minder dan anders in staat om eene vermindering van werk of loon te dragen. Doch ook de fabrikanten kunnen onmogelijk lang met schade werken, te minder daar de laatste jaren ook voor hen juist niet tot de voordeeligste behoorden. De toestand is derhalve zorgelijk, vooral daar de arbeidende klasse van Lyon van oudsher geenszins tot de lijdzaamste kon gerekend worden.

— Door een der ministeriële dagbladen is gemeld, dat de expeditie tot definitive onderwerping der Kabylen in Algerië wegens de uittartende houding van dien volksstam vervroegd en nu reeds aangevangen was. Dit wordt door het dagblad van het Fransche ministerie van oorlog, den *Moniteur de l'Armée*, tegengesproken, met verklaring, dat de beweging der Kabylen door de snelle maatregelen der militaire overheid reeds gestuit is, en dat er in den tegenwoordigen toestand van Kabylië geene dadelijke noodzakelijkheid voor eene algemeene expeditie bestaat.

BELGIE.

Nadat het internationaal congres voor weldadigheid Zaturdag te Brussel zijne werkzaamheden had geëindigd, werd reeds weer Zondag avond aldaar eene voorloopige vergadering gehouden van het internationaal congres voor de hervorming der wetten op de in- en uitgaande regten, welks werkzaamheden niet minder belangrijk beloven te zullen zijn dan die van het pas gesloten congres. In deze voorloopige bijeenkomst werd het bestuur benoemd, waarin ook drie Nederlanders zitting hebben, te weten de heeren prof. *Ackersdijk* uit Utrecht, mr. *H. J. Koenen* uit Amsterdam en *J. C. Reepmaker* uit Rotterdam, terwijl de heer *Ch. de Brouckère* het voorzitterschap bekleedt.

Maandag werd de eerste algemeene vergadering van dit congres gehouden.

De heer *de Brouckère* nam plaats op den voorzittersstoel. Met de kracht en overtuiging hem steeds eigen, schetste hij in weinig woorden het doel van het congres, en waarin het onderscheid tusschen dit congres en dat van 1847 is gelegen; het laatstbedoelde was belegd om de nog nieuwe en weinig populaire beginselen van vrijhandel aan het licht te brengen; het congres van 1856 heeft echter een practisch doel: het moet aantoonen wat er gedaan is en wat er nog gedaan moet worden, nu het vrijhandelstelsel, althans in beginsel, bijna overal is aangenomen.

Het eerst was aan de orde het uitbrengen van verslag over den toestand der staatshuishoudkundige wetgeving in ieder land. Aan Nederland viel de eer te beurt de reeks der mededeelingen te openen. Die eer werd aan dat land bewezen, omdat men algemeen gelooïde dat dit land het meest vooruit is gekomen op het terrein van den vrijen handel. (Uit de discussie is later gebleken, dat deze vrij algemeen verspreide meening krachtige bestrijders vond.) De heer *Elink Sterk* had de taak op zich genomen bijzonderheden betreffende Nederland ter kennis van het congres te brengen. Hij heeft den grooten vooruitgang van Nederland op den weg van vrijen handel aangetoond, en beweerd, dat in het Nederlandsche tarief alle regten matig zijn; het woord *verbod* bestaat er om zoo te zeggen niet meer, daar er slechts één artikel verboden is, de gekaakte haring nl., en dit verbod zal eerlang verdwijnen. Al de regten van doorvoer zijn afgeschaft; ook bestaan de scheepvaartregten grootendeels niet meer; de loodsgelden zijn aanmerkelijk verminderd; enz. In het kort, Nederlands staathuishoudkundige toestand kan in weinig woorden worden zaâmgevat: onophoudelijke vooruitgang sedert 1847, waarvan een steeds toenemende bloei van den handel het gevolg is.

Deze schets werd levendig toegejuicht, doch groot was de verwondering toen, nadat de voorzitter had gevraagd of een der leden iets te dier zake had in het midden te brengen, de heer *Matthijssens*, van Antwerpen, het spreekgestoelte beklom en verklaarde, dat het door den hr. *Elink Sterk* opgehangen gunstige tafereel niets anders was dan eene »bedriegelijke fantasmagorie," dat in de werkelijkheid Nederland nog zeer ten achteren is met betrekking tot de handelsnijverheid, en dat vooral in het Nederlandsche scheepvaartstelsel verbod regel en vrijheid uitzondering is; dat in de wetgeving op den doorvoer dezelfde beperkende bepalingen bestaan, voornamelijk wat betreft het transito tusschen Duitschland en België door de Nederlandsche gewesten, en dat als een gevolg van dat stelsel de aanleg van de twee door vermogende maatschappijen gevraagde spoorweglijnen, door de Nederlandsche regering niet was toegestaan, daar die wegen bedoeld transito moesten bevorderen.

De heer *Reepmaker* uit Rotterdam bekwam daarop het woord. Spr. zeide dat in elke onpartijdige discussie zoowel het goede als het kwade moest gezegd worden; de beide vorige sprekers hadden beiden slechts éene zijde der Nederlandsche wetgeving op den koophandel besproken. Hij stemde toe dat het koloniale stelsel zeer zeker groote hervormingen noodig had en eene groote partij hield zich daarmede onledig. Alle beschermende regten bepaalden zich op dit oogenblik tot eene belasting van 6 percent op den suiker! Een schip gaat zonder belasting van Java naar Rotterdam, terwijl het 6 pCt. uitgaande regten naar Engeland moet betalen. Hij wil de handel-maatschappij niet verdedigen, maar zij werd in 1824 opgerigt toen nog vele verouderde denkbeelden heerschten. Sedert dien tijd zijn de transportregten aanzienlijk verminderd en is de vreemde vlag gelijk gesteld met de Nederlandsche.

Sedert 1850 werd ook de vrije invoer van thee toegelaten, die vroeger aan eene belasting van *f* 10 à *f* 15 voor ieder vreemd schip onderhevig was. »Veel blijft er nog te doen," zoo eindigde de heer *Reepmaker*, »maar ik schroom niet te beweren dat nog veel zal gedaan worden."

Nadat nog verscheidene leden uit andere landen het woord hadden gevoerd, werd de zitting te 4¼ uur gesloten.

— Zondag is te Brusssl de 26ste verjaardag van de vestiging der Belgische onafhankelijkheid gevierd. Als naar gewoonte, zullen de feesten vier dagen duren. De plegtigheid is geopend met een salvo van 21 kanonschoten. In den voormiddag is in de hoofdkerk eene lijkdienst gevierd ter nagedachtenis der genen die in den strijd van het jaar 1830 zijn gesneuveld. Bij het altaar was een troon geplaatst voor Z. M., die zich bij de godsdienstoefening heeft laten vertegenwoordigen door den hofmaarschalk, graaf *de Marnix*, en eenige adjudanten. Geen der leden van de vorstelijke familie heeft de plegtigheid bijgewoond.

Na den afloop daarvan heeft de compagnie jagers, welke aarbij de dienst had verrigt, zich, met het muzijkcorps van het regement aan het hoofd, begeven naar de Place-des-Martyrs, ten einde uit naam der natie hulde te brengen aan de gesneuvelden van 1830. Na deze militaire hulde hebben de September gekwetsten in optogt zich naar het genoemde plein begeven.

De stad heeft geen zeer feestelijk voorkomen, en de volksmenigte op de straten is weinig talrijker, dan op een gewonen Zondag.

— Het mandement des bisschops van Gent wordt bij voortduring door de dagbladen besproken en moet, zoo men aan eenige berigtgevers geloof mag slaan, ook in de hoogere kringen te Brussel meer aandacht trekken dan aanvankelijk gedacht werd. Onder de te Brussel in omloop zijnde geruchten, behoort ook, dat de heer *de Decker* den Koning om zijn ontslag en dat van graaf *Vilain XIV* zou verzocht hebben, omdat zij hunne pligten als Katholijken en constitutionele ministers met het bisschoppelijk mandement onvereenigbaar achtten. Meer dan een gerucht is dit echter niet.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Dingsdag den 23sten September.

In deze zitting is ingekomen een wets-ontwerp tot vermindering van het zegelregt op de certificaten van nationale schuld en op de bewijzen van aandeel in vreemde geldleeningen. In de zitting van den vorigen dag waren ingekomen drie wetsontwerpen tot splitsing van de gemeenten Opsterland, de Zijpe en de Meijl en een wetsontwerp omtrent de belasting op de binnenlandsche bieren en azijnen.

De commissie voor het adres van antwoord op de troonrede heeft haar ontwerp, gewijzigd naar de daarop in de afdeelingen gemaakte aanmerkingen, ter tafel gebragt. De beraadslagingen daarover zullen aanvangen op morgen.

Dat ontwerp-adres luidt als volgt:

SIRE!

1. De Tweede Kamer der Staten Generaal vernam met genoegen van U. M. dat onze betrekkingen met het buitenland, ook na het gezegend herstel des vredes, van welwillendheid en goede gezindheid blijven getuigen.

2. Zij verheugt zich in de verzekering, dat zee- en landmagt beide met eere aan hare roeping voldoen, en waardeert de zorg van U. M. voor de verbetering van het materiëel der marine. Zij vertrouwt tevens, dat met het ophouden van den oorlog, de noodzakelijkheid van buitengewone uitgaven voor het leger is vervallen.

3. Het wekt in hooge mate onze belangstelling, van U. M. te vernemen, dat onze bezittingen in andere werelddeelen over 't algemeen eene gewenschte rust genieten, en dat daar zoowel zedelijke als stoffelijke ontwikkeling en vooruitgang zigtbaar zijn. Wij betreuren de rampen, waardoor een deel dier bezittingen werd geteisterd, en wenschen dat de gevolgen zooveel mogelijk worden gelenigd. U. M. zal ons bereid vinden mede te werken tot hetgeen mogt worden gevorderd om de slavernij in onze West-Indische koloniën zoo spoedig mogelijk te doen ophouden. Het zal ons aangenaam zijn, mededeeling te erlangen van de maatregelen, genomen om den tegenwoordigen toestand der slaven aldaar te verbeteren.

4. Wij hadden gewenscht dat de pogingen van Uwer Majesteits regering reeds nu tot een vrij handelsverkeer met het rijk van Japan mogten hebben geleid, en vernemen met genoegen, dat de hoop niet is vervlogen om daartoe te geraken.

5. Bemoedigend zijn de mededeelingen van Uwe Majesteit ontvangen aangaande de inwendige gesteldheid des Vaderlands. Wij gelooven met U, Sire, dat tot bestendiging der welvaart, die wij genieten, eene uitbreiding der middelen van versnelde gemeenschap wordt vereischt. Het zal ons aangenaam zijn kennis te nemen van de ontwerpen die daartoe worden gevormd en aan die onderneming medewerking te verleenen voor zooverre het mogt blijken, dat de eisch van het algemeen belang ondersteuning van staatswege wettigt.

Wij zouden het echter betreuren, indien bij de gunstige gesteldheid der schatkist, het verleenen van ondersteuning aan bijzondere ondernemingen, alsmede de voortgezette delging van schuld, geene ruimte overlieten tot vermindering van de lasten der natie.

6. Door Uwe Majesteit wordt ons het uitzigt geopend op de voordragt van verschillende wets-ontwerpen van het uiterste gewigt, tot welker naauwgezet onderzoek wij ons gaarne bereid verklaren. Daaronder is er een, dat op het lager onderwijs, waarvan de indiening, naar onze overtuiging, thans geen uitstel gedoogt. Het gevoelen der Kamer over dit gewigtig onderwerp is bekend. Het staat uitgedrukt in het verslag onzer overweging van het vroeger ingediend wets-ontwerp, hetwelk door de geheel onverwachte sluiting de vorige zitting, met vele andere, onafgedaan gebleven is. Wij zijn met Uwe Majesteit overtuigd, dat al wat tot het gebied des gewetens behoort, ongeschonden moet blijven, en meenen dat dit doel kan worden bereikt door stipte inachtneming van de voorschriften der Grondwet, die door gelijkstelling der gezindheden, en door de uitdrukkelijke bepaling dat bij de inrigting van het openbaar onderwijs ieders godsdienstige begrippen moeten worden geëerbiedigd, elk denkbeeld van gewetensdwang ten eenen male afsnijdt.

7. De blijken van liefde, Sire, aan Uwe Majesteit en haar Huis zoo dikwerf en nog onlangs betoond, en de eendragt door Uwe Majesteit op zoo hoogen prijs gesteld, gaan ook ons, vertegenwoordigers der natie, in hooge mate ter harte. Ook wij wenschen tweespalt en verdeeldheid voortdurend van den vaderlandschen bodem te weren en deelen in de zucht van Uwe Majesteit om de zedelijke kracht en de stoffelijke welvaart des volks door de bevordering van al wat goed en regt is, te verhoogen. Met vasthouding aan de Grondwet, dat plechtanker van den Staat, kan die eendragtige zamenwerking, door Uwe Majesteit zoo zeer gewenscht, onder den Goddelijken zegen rijke vruchten dragen.

De commissie van enquête in de zaak van het Zwolsche diep heeft haar verslag ingediend, waarop besloten is dat stuk, benevens de daarbij behoorende processen verbaal, te doen drukken.

De Kamer heeft voorts beslist dat, volgens de bepaling van art. 132 van het reglement van orde, al de ten gevolge van de sluiting der voorgaande zitting onafgedaan gebleven werkzaamheden, voor zoover zij geene voorstellen des Konings betreffen, in deze zitting zullen worden hervat. Mitsdien is:

1). naar de afdeelingen gezonden het voorstel van den heer *Sloet tot Oldhuis* tot verandering der tienden in grondrenten;

2). bepaald dat het onderzoek wegens het misbruik van sterken drank door de daarvoor benoemde commissie zal worden voortgezet;

3). goedgevonden dat de uitgestelde beraadslaging over de conclusie van het rapport betreffende de stukken aangaande de afstapping van water op de Zuid-Willemsvaart nader vastgesteld zal worden; en

4). besloten dat het onderzoek van onderscheidene regeringsbescheiden, in handen van commisiën gesteld om daarop rapport uit te brengen, voortgezet zal worden.

Zitting van Woensdag den 24sten September.

De beraadslagingen zijn aangevangen over de algemeene strekking van het adres van antwoord op de troonrede.

De heeren *Bieruma Oosting*, *de Brauw*, *de Kempenaer* en *van Deinse* hebben zich tegen die algemeene strekking verklaard, die ten slotte is *aangenomen* met 47 tegen 20 stemmen.

De minister van justitie heeft inlichtingen gegeven over de optreding van het nieuwe ministerie. Alleen het vraagstuk over het onderwijs was daarvan oorzaak. Het politiek stelsel van het ministerie was verzoenend. De Regering denkt heen haarbreedte van de grondwet af te wijken.

De zitting duurt voort.

Uit de redevoering van den minister van financiën, bij het overbrengen van de staatsbegrootingen voor 1857 in de Tweede Kamer, is gebleken, dat de *scheepvaart* in 1855 bevredigende uitkomsten heeft opgeleverd. Niettegenstaande de stremming van de vaart op de Russische havens, zijn in dat jaar 660 geladen schepen, met 149,415 tonnen, meer ingeklaard dan in 1854, in welke vermeerdering de Nederlandsche vlag voor 174, metende 23,188 tonnen, heeft gedeeld. De inklaringen in ballast hebben in 1855 vijf schepen minder opgeleverd dan in 1854. De Nederlandsche vlag heeft daarbij eene vermeerdering van 22 schepen en van 884 tonnen bekomen.

Het aantal der uitgeklaarde geladen schepen is eenigzins verminderd. In het geheel bedroeg deze vermindering 291 schepen, met 12,662 tonnen, en voor de Nederlandsche vlag 47, met 20,662 tonnen. Het aantal der uitgeklaarde schepen in ballast heeft dat van 1854 met 912 schepen, metende 173.648 tonnen, overtroffen, waarvan 184, met 24,550 tonnen, onder Nederlandsche vlag.

Volgens consulaire opgaven, heeft de vrachtvaart tusschen vreemde havens, door Nederlandsche schepen, niettegenstaande de sluiting der Russische havens, uitbreiding erlangd, en wel ten bedrage van 6,479 tonnen.

Ook het *goederenverkeer* is niet ongunstig geweest, in weerwil van de belemmering ten aanzien van de Russische havens. De algeheele uitvoer is vermeerderd met *f* 5.272,277; de invoer tot verbruik met *f* 5,334,362; de uitvoer uit het vrije verkeer met *f* 23,659,227. De algemeene invoer en doorvoer is verminderd, respectivelijk met *f* 13,830,456 en *f* 18,386,950. Ten aanzien van den algemeenen invoer is opgemerkt, dat aan goud in staven en baren voor 15 millioenen minder is ingevoerd. Bij de vermindering van den doorvoer mag niet onopgemerkt blijven, dat, ten gevolge van de tijdelijke vermindering van de invoerregten op de granen, de daarvoor bestemde, ten uitvoer zijn aangegeven. De opbrengst der in- en uitgaande regten is twee ton verminderd, gedeeltelijk door de hooge prijzen der levensbehoeften.

In 1855 zijn 178 *nieuwe schepen*, metende 49,512 tonnen, in de vaart gebragt. Ofschoon dit aantal schepen 42 minder is, dan in 1854, is de vermindering van den inhoud niet meer dan 2,119 tonnen. Onder de nieuwe schepen waren 27 buitenlands gebouwde, metende 4,422 tonnen. In de 8 eerste maanden van het loopende jaar, is echter, in vergelijking met 1854, eene aanmerkelijke vermeerdering te bespeuren, vermits dat tijdvak reeds 165 nieuwe schepen, met 36,184 tonnen, waaronder 17 van buitenlands, in de vaart zijn gebragt, welk aantal in gelijk tijdvak van 1854 heeft bedragen 130, metende 34,113 tonnen.

'S GRAVENHAGE, 24 September.

Gisteren middag heeft er eene vergadering van den raad van ministers plaats gehad, die te twee uur een' aanvang genomen en tot vijf uur geduurd heeft.

— Bij kon. besluiten van den 21sten dezer is, op hun verzoek, eervol ontslag verleend: aan mr. *L. J. van Maanen*, uit zijne betrekking van raadsheer in het provinciaal geregtshof in Zeeland, en aan mr. *P. Alverez van Diggelen*, als griffier bij het kantongeregt te Heinkenszand.

— Bestuurders van het Haagsche genootschap tot verdediging van de Christelijke godsdienst, hebben in hunne zitting van den 16den dezer aan den heer *C. J. Trip*, superintendent en oudsten predikant bij de Herv. gemeente te Leer in Oost-Friesland, als schrijver eener Hoogduitsche verhandeling over *het verschijnen van Gods Zoon onder het Oude Testament*, den uitgeloofden eereprijs, eene gouden medaille, toegewezen.

— Volgens een berigt van Zr. Ms. minister-resident in Beijeren, heeft de regering van dat rijk thans ook, even als die van Hannover en Baden, de tijdelijke opheffing van de regten op den invoer van granen, meel, peulvruchten, gort enz., verlengd tot op den 31sten December a.s.

GRONINGEN, 25 September.

Bij kon. besluit van den 19den dezer zijn benoemd tot zijlvesten in de directie van het Oterdummer zijlvest: voor het district Oterdum, de heer S. S. Nijhoff, en voor het district Heveskes de heer J. A. de Boer.

— Wij herinneren de kiesgeregtigden binnen deze stad, dat zij binnen kort weder een burgerpligt hebben te vervullen, daar de verkiezing tot een lid van den raad dezer gemeente is uitgeschreven op Woensdag den 1sten October. Door de hier bestaande kiesvereenigingen Neêrlands heil en Vrijheid en Orde zijn tot kandidaten voor dat lidmaatschap benoemd de heeren mr. W. C. A. Alberda van Ekenstein en J. Swaagman, Jr.

— In de vorige week wezen wij op het verschil tusschen den prijs van het grof roggenbrood hier ter stede en te Winschoten. Dit heeft eene goede uitwerking gehad. Immers kunnen wij thans tot ons genoegen mededeelen, dat, terwijl de prijs van de 4 Ned. pond roggenbrood in Winschoten deze week, wegens de rijzing der roggeprijzen, met 1 cent is verhoogd en gebragt op 44 centen — diezelfde hoeveelheid hier is verminderd met 2 centen en nu eveneens 44 centen bedraagt. — Om eene vergissing te herstellen, voegen wij hierbij, dat ook in Winschoten de prijs van dat brood door de gezamenlijke bakkers wordt gesteld en er dus ook daar geene eigenlijke broodzetting van wege het burgerlijk bestuur meer bestaat.

— Door de rijksveldwachters Smit, Komdeur en Palsma werd heden buiten de Apoort te Groningen aangehouden een 19jarige jongeling, die hun verdacht voorkwam. Bij onderzoek bleek, dat hij *f* 13 en een zilveren horlogie in zijn onderbroek op de hoogte der knie had verborgen. Bij ondervraging bekende hij het gevondene ten huize zijner ouders te hebben gestolen, die hem om zijn slecht gedrag weggejaagd hadden. Vroeger heeft hij reeds eene tweejarige gevangenisstraf ondergaan.

— Op de tentoonstelling in de vorige week te *Zuidbroek* gehouden en waarvan in deze Courant reeds kort verslag is gegeven hebben de volgende bekrooningen plaats gehad. Van de talrijk ingezondene werktuigen zijn bekroond: met 1ste prijzen een tweevoorploeg van B. G. Rozeboom, te Eppenhuizen; en een graanbreekmolen van de Groninger ijzer- en metaalgieterij; — met 2de prijzen een arendploeg van P. Loffers, te Pieterburen; eene kar met ijzeren raden tot vervoer van graan en hooi van jonkh. mr. Siccama van de Harkstede; een wanmolen van R. W. Foorthuis, van de Meeden; een dito van G. T. Kuiper, te Warffum, en een van E. E. Edzes, te Noordbroek; — met getuigschriften een ploeg van H. Hassebroek, te Noordbroek, en eene verzameling landbouwgereedschappen van D. D. Duursma, te Dragten; — en met eervolle vermelding een extirpator of schoffelploeg van Enklaar en Riphagen, te Hattem; eene kweekegge van H. H. Welp, te Winschoten; eene hakselmachine, Fransche constructie, van de Groninger ijzer- en metaalgieterij; eene verzetbare knolsnijder van C. Geertsema, te Zuidbroek; een stel korenschalen van Johs. Smid, te Scheemda; een paardebeslag voor een slechten hoef van M. J. Smit, te Appingedam; een mathematische boonsnijder van H. Seijen, te Beerta, en met eervolle vermelding (aangezien daarvoor geen prijs was uitgelooíd) de tweepaardsdorschmachine van Barret, van de heeren Keijser en Schwertz, te Amsterdam.

Van de mede aanzienlijk tentoongestelde granen, zaden en vruchten werden bekroond met: 1ste prijzen de beste en volledigste verzameling granen van T. Borgesius, te Oude Pekela (waarvoor aan S. Middel, te Zuidbroek, de 2de prijs was toegekend) het beste graangewas van C. Römelingh, te Haren (waarvoor T. Borgesius de 2de prijs bekwam); het beste oliezaad van S. T. Huisman, te Noordbroek; het beste vlas van D. Teenstra, te Grijpskerk (waarvoor A. Meenen, te Ezinge, den 2den prijs verkreeg); de beste en volledigste vorzameling knol- en wortelgewassen van C. Geertsema, te Zuidbroek (waarvoor aan T. Borgesius de 2de prijs werd toegewezen); het beste wortelgewas van J. G. Kloosterhuis, te Winschoten; de volledigste verzameling voedergewassen van T. Borgesius (zijnde hiervoor aan C. Geertsema de 2de prijs gegeven); de volledigste verzameling kunstmeststoffen van H. R. Middel, te Oude Pekela; de schoonste verzameling bloemen van bloemkweekers, van J. Hector, te Groningen; de fraaiste verzameling bloemen in potten van mr. W. Woldringh, te Winschoten (zijnde die van T. Borgesius met den 2den prijs bekroond); — voorts met buitengewone prijzen eene verzameling bloemen en planten van Joh. Groenewoud, te Groningen, en drie planten boerekool van G. E. Bullinga, te Sappemeer; — met een getuigschrift A. Bosgra, te Bergum, voor honderd takjes van verschillende heesters, met bloem of vrucht; en met eervolle vermelding, jhr. mr. Siccama van de Harkstede, voor ingezondene meekrapplanten, en T. Borgesius, voor vijf bossen inlandschen tabak.

Als het schoonste span tuigpaarden werd bekroond een paar zwarte merriën van den heer mr. E. H. Stheeman, te Zuidbroek.

De inzendingen van vee waren vooral belangrijk. Daarvan werden bekroond met 1ste prijzen: H. Benthem, te Kolham, voor een bruin hengstveulen; A. Smit, te Kielwindeweer, voor een schimmel merrieveulen; H. L. Kroon, te Noordbroek, voor een zwartb. stierkalf; C. Geertsema, te Zuidbroek, voor een zwartb. melkkoe; H. Groeneveld, te Groningen, voor eene zwartblaarde vaars; H. v. Delden, te Noordbroek, voor 2 zwartb. hokkelingen; A. S. Lantinga, te Scheemderzwaag, voor 3 fokkalveren; H. Hommes, te Groningen, voor een vette kween; jhr. T. J. v. Iddekinge, te Groningen, voor een ligtvale os; J. ten Berge, te Zuidbroek, voor een inlandsche ram; S. N. de Jonge, te Beerta, voor een ram van vreemd ras; dezelfde, voor een vet schaap; T. Borgesius, te Oude Pekela, voor eene zeug van Engelsch ras; J. Burema, te Zuidbroek,

voor eene inl. beer; J. Luinge, te Noordbroek, voor een vet Eng. varken; W. Jintes, te Groningen, voor het beste paar konijnen; J. Wildeman, te Appingedam, voor het vetste konijn; T. L. Sinnige, te Veendam, voor een toom kippen, haan en 4 hennen; H. E. Edzes, te Zuidbroek, voor een vette haan; en H. T. Kranenborg, te Oude Pekela, voor 10 paren duiven; — met 2de prijzen: P. Oosterveld, te Noordbroek, voor een schimmelveulen; de wedw. Dijkhuis, te Noordbroek, voor een bruin merrieveulen; C. Geertsema, te Zuidbroek, voor een stierkalf; jhr. T. J. v. Iddekinge, voor eene vaalbonte melkkoe; L. Slagter, te Zuidbroek, voor eene vaalbonte vaars; A. S. Lantinga, te Scheemderzwaag, voor 2 zwartb. hokkelingen; C. Geertsema, te Zuidbroek, voor 3 fokkalveren; jhr. T. J. van Iddekinge, te Groningen, voor een zwartb. blaar; J. Brouwer, te Zuidbroek, voor eene Eng. beer; en H. T. Kranenborg, te O. Pekela, voor een toom kippen; — en met een buitengewonen prijs: J. Beisen, te Meeden, voor een jongen ram.

— Door tusschenkomst van den heer mr. I. L. Schaap, corresponderend lid der hoofdcommissie voor de zaken der Israëlieten te Groningen, zijn de Afgescheidene Israëlieten te Veendam, wederom met de bestaande kerk vereenigd. Z.ed.g. was Zondag j.l. aldaar en heeft ten huize van den logementhouder Bakker, al de bezwaren uit den weg geruimd.

— De *Veendammer Ct.* deelt in allen ernst mede, dat te Wildervank eene kat twee jongen heeft geworpen, zijnde een hond en eene kat!

— Op den 20sten had bij Th. Keizer te *Termunterzijl* de jaarlijksche harddraverij plaats. Een aantal van acht paarden nam aan den wedstrijd deel. De uitgeloofde prijs, zijnde een fraai zilveren inktstel, werd behaald door het paard van den heer H. K. Schrage, van Nieuwolda, terwijl de premie, eene zilveren cigarendoos, ten deel viel aan den heer E. Takens, van Appingedam.

— Aan de op Dingsdag, ter gelegenheid der jaarmarkt, te Bergum in Friesland gehouden harddraverij, hebben 11 paarden deelgenomen, van welke dat van den heer Wolters, te Zuidwolde, den prijs heeft behaald, die bestond in een zilveren theepot met dito onderstel, zijnde de premie, een dito inkstel, ten deele gevallen aan de zwarte merrie van den heer mr. J. Witteveen te Metslawier, bereden door P. J. de Boer.

— Op de teregtzitting der arr. regtbank van Assen is j.l. Maandag aan zijde van de gemeente Eelde conclusie genomen in de tegen haar door de gemeente Haren ingestelde regtsvordering tot veroordeeling, om binnen een te bepalen termijn aan te leggen een straat- of kunstweg van Paterswolde tot aan 's Rijks straatweg in de kom der gemeente Haren, tot welks aanleg en onderhoud de gemeente Eelde zich jegens de eischeresse volgens hare bewering zoude hebben verbonden. Voor de gemeente Haren occuperen in deze procedure de heeren mr. A. Vos, als procureur, en mr. H. Vos, als advokaat, en voor de gemeente Eelde de heeren mr. J. Oosting, als procureur, en mr. H. van Lier, als advokaat; zullende in de maand October of November aanstaande over deze zaak de pleidooijen plaats hebben.

— Ten aanzien van de longziekte te *Zuidlaren* verneemt men, dat 14 runderen daaraan zijn gestorven, twee afgemaakt en vier daaraan nog lijdende zijn. De runderen op de besmette stallen, die ingeënt zijn, zijn van de ziekte bevrijd gebleven.

— Door den gemeenteraad van Deventer is besloten om voor rekening der gemeente eene gas-fabrijk op te rigten en te exploiteren.

Broodfabrijken.

Reeds herhaaldelijk werd zoo in dit blad als elders de wensch geuit, dat ook in Nederland brood- en meelfabrijken mogten worden opgerigt, nu de accijns op het gemaal uit den rei onzer belastingen is verdwenen. Nogtans behooren, met uitzondering van Amsterdam, waar onlangs de eerste steen voor een daartoe op te rigten gebouw gelegd is, die fabrijken in alle overige plaatsen hier nog tot de vrome wenschen.

In meer dan één opzigt is dit vertraag te betreuren. De groote verwachtingen, welke velen van de afschaffing van den accijns koesterden, nog slechts ten deele verwezenlijkt, zullen eerst dan geheel bevredigd worden, wanneer men bij de broodbereiding de tot nog toe gevolgde routine laat varen en gebruik gaat maken van de meer volmaakte werktuigen, welke in den vreemde met goed gevolg gebezigd worden.

Ook uit dit oogpunt verdient op de oprigting van broodfabrijken bij voortduring de aandacht gevestigd te worden. Niet alleen toch, dat het hier eene vermindering geldt in den prijs van het voornaamste voedingsmiddel, maar ook de belangen van de algemeene gezondheid zijn daarin betrokken. Deze vorderen, naar het oordeel van deskundigen, ten dringendste, dat aan de tegenwoordige wijze van broodbereiden een einde kome.

Wij vonden aanleiding op dit onderwerp de aandacht te vestigen in eenige mededeelingen, betrekkelijk de nieuwe brood fabrijken in het buitenland, voorkomende in een Duitsch tijdschrift, de *Polytechnische Centralhalle.* De schrijver van die mededeelingen stelt op den voorgrond, dat het inderdaad verwondering mag wekken, hoe, terwijl bij de meeste takken van nijverheid de productiekosten tot een gering cijfer zijn teruggebragt, de kosten bij de broodbereiding nog altijd zoo aanzienlijk blijven. Terwijl het verwerken van eene geheele baal ruwe katoen tot 150 ellen calicot slechts *f* 9 kost, betaalt men, volgens de naauwkeurige berekening van een Franschen deskundige, den heer Lesobre, voor het tot broodverwerken van 100 pond graan, ter waarde van *f* 22.30, *f* 5.75, of meer dan 25 pCt.

Onder de belangrijkste hulpmiddelen tot besparing van productie-kosten behoort de vereeniging van het molenaarsen bakkersbedrijf in dezelfde inrigting, zoo als die dan ook reeds in de groote fabrijken te Rijssel en Lyon wordt aangetroffen. De Parijsche tentoonstelling heeft niet slechts de waarheid van dit feit bewezen, maar tevens eene rijke keus van hulpmiddelen en toestellen aangeboden, welke dienen moeten om de meel- en broodfabricatie te vereenvoudigen, en om, zoo doende, eindelijk te geraken tot eene belangrijke vermindering van de productie-kosten, welke sedert eeuwen den prijs van het voornaamste voedingsmiddel drukken.

Onder de werktuigen ter verbetering der meelbereiding hebben zich vooral onderscheiden de toestellen tot zuivering van het graan, uitgedacht door den heer Vachon, te Lyon.

Met bijzondere opmerkzaamheid heeft men verder onderzocht den zoogenoemden *aérateur* van Hanon, zijnde een toestel, dat zorg draagt voor den toevloed van lucht onder de steenen, die het graan malen, om daardoor het verhitten van die steenen te voorkomen. Het gebruik van dit toestel, dat slechts 150 fr. kost, brengt daarenboven eene aanzienlijke tijdsbesparing mede en eene belangrijke vermeerdering van meelproductie, zoo naar kwantiteit als kwaliteit. De genoemde werktuigen, even als vele andere, worden reeds sedert verscheidene jaren op verschillende plaatsen gebezigd, en wel overal met den besten uitslag. Hunne algemeene invoering mag dus met regt wenschelijk heeten.

Komt men van den molen in de bakkerij, dan blijkt het, dat er eindelijk mechanische hulpmiddelen zijn gevonden, welke aan den zoo vermoeijenden arbeid van het roeren en kneden van het deeg een einde maken.

Onder de mechanieke baktroggen wordt als de doelmatigste geprezen die van den heer Roland. Sedert zes jaren is deze trog met het beste gevolg in de centraal-bakkerij der Parijsche instellingen van weldadigheid ingevoerd, en ook reeds in de meeste groote steden van Europa zijn daarvan exemplaren voorhanden. Met behulp dezer troggen kunnen 200 à 300 pond meel te gelijk gekneed en toebereid worden. De prijs van deze werktuigen is daarenboven gering; hij verschilt van *f* 400 tot *f* 700.

Vroeger achtte men de warmte van den menschelijken arm onontbeerlijk voor het kneden van het deeg en sprak men van de ammoniac-vochten der bakkersjongens, als van onmisbare bestanddeelen. Tot groot genoegen van alle vrienden der openbare gezondheid en reinheid, heeft de wetenschap, en vooral de werkzame practijk, de juistheid dezer meening wederlegd en zoowel de mogelijkheid als het nut van mechanische baktroggen of kneedmachines boven allen twijfel verheven.

Onder de toestellen, die kunnen bijdragen tot vermindering der broodprijzen, behooren in de laatste plaats de bakovens genoemd te worden. Op de Parijsche tentoonstelling vond men een model op kleine schaal van den door Carville uitgevonden oven. De proeven, door eene commissie uit de akademie van wetenschappen genomen, hebben bewezen, dat men, met behulp van dezen oven, eene groote hoeveelheid brandstoffen besparen en met minder kosten de broodproductie vermeerderen kan.

Bijzondere opmerkzaamheid verdient ook nog de oven van de »Maatschappij *Roland*," die door warme lucht verhit wordt. Ook dit toestel veroorlooft eene belangrijke bezuiniging van brandstoffen, en oefent daarenboven eenen weldadigen invloed uit op de gezondheid der bakkers, die niet te lijden hebben van de uitstralende hitte. In den tijd van drie jaren heeft deze maatschappij hare ovens en baktroggen reeds aan 157 inrigtingen afgeleverd; een bewijs zeker, dat, althans in Frankrijk, de werktuigelijke broodbereiding met rassche schreden vooruitgaat. Dat de Parijsche wereld-tentoonstelling tot de verspreiding van die werktuigen veel heeft bijgedragen, schijnt ontwijfelbaar.

Ook in Duitschland beginnen de broodfabrijken met deze verbeterde werktuigen zich langzaam te vestigen. Eene der eerste werd in het afgeloopen jaar te Stuttgart opgerigt, door de gebroeders Völker. Deze fabrijk produceert elke 45 minuten 500 pond, eene hoeveelheid, welke voor 24 uren een productie-vermogen aanwijst van 16,000 pond. Het brood, uit deze bakkerij afkomstig, wordt tegen een kreutzer beneden den zettingsprijs verkocht. Te Berlijn, Maagdenburg en elders hebben zich eveneens reeds maatschappijen gevormd om dat voorbeeld te volgen.

Men weet, dat de broodfabrijken ook in België zijn doorgedrongen. De voornaamste is gevestigd te Brussel, met een kapitaal van 400,000 francs, verdeeld in 4000 actiën van 100 francs. Deze fabrijk procudeerde, in 1855, 1,107,810 pond brood, te zamen ter waarde van 500,000 francs. Zij betaalde aan hare aandeelhouders 5 pCt. rente, benevens een klein dividend. De voorzitter der maatschappij, graaf Arrivabene, zeide in zijn jongste verslag aan de aandeelhouders daarvan o.a.:

»Behalve dat het deze voordeelen oplevert, heeft men dit brood van eerste kwaliteit gemiddeld kunnen verkoopen tegen 3¼ centimes per pond beneden den marktprijs, zoodat onze maatschappij voor de verbruikers, die voor het grootste deel tot de niet gegoede klasse behooren, eene bezuiniging heeft opgeleverd van minstens 37 francs. Voegt hierbij, dat al het brood den kooper wordt voorgewogen, een voordeel voor dezen, dat men zonder overdrijving op 5 ten honderd van de waarde stellen kan.

»De economische bakkerij is te gelijk eene industriële en philanthropische instelling: zij geeft voldoening aan de opwellingen van menschlievendheid en verschaft tevens materiële voordeelen."

Ziedaar, hoe het tegenwoordig met de broodfabrijken buiten 's lands gesteld is, en welke vruchten zij daar hebben opgeleverd. Men mag vertrouwen, dat bij hare invoering hier te lande de uitkomsten niet minder gunstig zullen zijn. Intusschen zorge men daarbij wel in het oog te houden, dat het hier, zoo als graaf Arrivabene zich uitdrukt, te gelijk eene *industriële* en *philanthropische* inrigting geldt, namelijk eene zoodanige, welke aan de verbruikers goedkoop en waar het vooral op aankomt *goed* brood en aan de actiehouders goede renten verzekert.

Staten der provincie Groningen.

Zitting van Woensdag den 24sten September.

Daar er slechts 17 leden aanwezig zijn en dus geen voldoend aantal om een besluit te kunnen nemen, wordt de vergadering verdaagd tot Dingsdag over acht dagen.

Vooraf wordt nog door den voorzitter medegedeeld, dat de minister van binnenlandsche zaken omtrent de vraag of in deze buitengewone vergadering de zaak betrekkelijk de indeeling der waterschappen in behandeling kan genomen worden, geantwoord heeft, dat volgens de bedoeling van het kon. besluit, deze zaak ook behandeld mag worden. Voorts wordt ook nog, op eene vraag van den heer Wierda, te kennen gegeven, dat de centrale commissie het rapport van het in de afdeelingen behandelde plan tot verbetering der scheepvaart-kanalen zal laten drukken en aan de leden toezenden.

KERKNIEUWS.

Eenum, 23 Sept. Was hier den 21sten Julij l.l. ter vervulling der vacature, ontstaan door het vertrek van ds. C. Tjassens Keizer naar Hellum, door collatoren tot predikant benoemd en daarna door den kerkeraad als zoodanig beroepen de weleerw. heer Smidt Rinsma, kand. bij het prov. kerkbestuur van Drenthe, — en werd deze beroeping door het klass. bestuur van Appingedam geïmprobeerd, en wel op grond van gebrek in het bewijs van het collatieregt — ten gevolge van deze improbatie werden de collatoren op nieuw opgeroepen en ook nu wederom benoemd dezelfde weleerw. heer Smidt Rinsma; doch de kerkeraad maakte zwarigheid deze benoeming kerkelijk te maken; weshalve dezelve daartoe aan het klass. bestuur van Appingedam is opgezonden.

(*Ingezonden.*)

Broodzetting.

Veelvuldig zijn reeds sedert lang, doch vooral in den laatsten tijd, de klagten geweest over de broodprijzen, die, met het oog op de in deze Courant uitgetrokkene broodzetting, niet in behoorlijke verhouding tot de prijzen, ter beurze voor de rogge besteed, stonden. Intusschen meen ik dat men zich aan dien willekeurig gestelden taks geen oogenblik langer behoeft te onderwerpen dan men verkiest. Het dagteekent zich immers niet eerst van heden, dat sommige broodbakkers, te goed hun belang begrijpende, die broodzetting hebben gelaten voor 't geen zij was en het brood van 4 ℔ Ned. tot zelfs 5 cent onder de zetting zijn gaan verkoopen. Namen te noemen, zal wel onnoodig zijn, daar men die bij de eerste aanvrage zal kunnen te weten komen. Welnu, men bespare zich dan die klagten en ga beter-koop brood koopen, dáár waar de weg daartoe is opengesteld. Geen twijfel, bijaldien deze raad algemeen opgevolgd wordt, of binnen den kortst mogelijken tijd zal de bodem aan die broodzetting ingeslagen zijn en overal brood te verkrijgen zijn, 't welk in prijs juisten en gelijken tred houdt met de marktprijzen. Bevorderlijk daartoe zoude allezins mede zijn, dat voortaan uit deze Courant het noteren der broodprijzen verdween, vermits niet weinig bakkers daarop wijzen, alsof de Staten Generaal dat tarief bij wet gearresteerd hebben en het hunne soliditeit als bakker te kort zoude doen, op den bij dat tarief gestelden prijs eenen enkelen penning te laten vallen, schoon de wettigheid van zoodanig tarief derwijze aan bedenking mag geacht worden onderhevig te zijn, dat het wel de moeite waardig was, zoo het Openbaar Ministerie bij gelegenheid eens met die tariefiërende broodbakkers voor de correctionnele regtbank ging onderzoeken, in hoeverre hier tot bepaling dier broodprijzen eene vereeniging, verbindtenis of zamenspanning bestond, vallende in de artt. 419 en 420 van het Wetboek van Strafregt. Vrije handel stelt den koers der graanprijzen daar; coalitie en monopolie dien der broodprijzen. Het wordt tijd, dat dit laatste gebreideld wordt, opdat de ingezetenen dezer gemeente de weldaden van den hoofdelijken omslag naar waarde leeren schatten en met een dankbaar en blijmoedig hart hunne plengoffers bij den ontvanger der gemeente komen storten.

Een broodetend ingezeten dezer Gemeente naar den koers van 39 cent de 4 Ned. ℔.

CORRESPONDENTIE.

Wij kunnen aan den bewoner der Oosterstraat de verzekering geven, dat hij niet lang meer in onrust behoeft te verkeeren.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 25 *September.*

Nederland Werk. Schuld	à 2½	pCt.	61⅞.
Dito Dito	» 3	»	73 3/16.
Dito Dito	» 4	»	93.
Oostenrijk Metalliek	» 5	»	72⅞.
Dito 1851 en 1852	» 2½	»	37¼.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	81 11/16.
Dito Nation. Metall	» 5	»	74¼.
Spanje Onbep. St.	» 1¼	»	23⅞.
Dito Binnenl	» 3	»	38 5/16.
Portugal	» 3	»	43 5/16.
Rusland Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	101¼.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	101.
Dito bij *Hope*	» 4	»	81⅞.
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	81¼.
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5	»	—
Dito 6de serie	» 5	»	92¼.

Er hadden aanhoudende verkoopen voor Duitschland plaats. Aan het slot was de beurs vaster.

LONDEN, 25 *September.* Consols 94¼.

PARIJS, 25 *September.* Fransche 3 pCt. 69.40.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 22 Sept., *van der Linden Hzn.* Louisa Kroonprinses van Zweden, Bat.; *Besier* Salatiga, Banjoew.; — 24 *Poolman* Thetis en *Reiners* Sirius, Archangel.

TEXEL 22 Sept., *Pik* Jenneke Hendrika, Fernambuck.

VLISSINGEN 21 Sept., *de Boer* Gesina, Triest.

GENUA 16 Sept., *Kuiper* Phoenix, Liverpool.

Bij GOUDSTAART 13 Sept., *Siedenburg* Anna Jantina, v. Amst. n. Hong Kong.

PILLAU 20 Sept., *Steffens* Johannes, Amsterdam; *Kramer* Annette Cathalina, Newcastle.

TONNINGEN 17 Sept., *Kaszens* Gustaaf Willem, v. London n. Stettin; — 18 *Scholtens* Maria, v. Londen n. Wijburg; — 19 *Leuning* Battruida, v. Hartlepool n. Rendsburg.

Vertrokken.

AMSTERDAM 22 Sept., *Hansen* Iduna, Drammen; — 23 *Stuimer* Remelia Johanna, Nantes; *Schoemaker* Tweelingen, Hamburg.

HELVOET 22 Sept., *Prater* Mary en Hillegonda, v. Brouwershaven n. Batavia.

BROUWERSHAVEN 22 Sept., *Tap* Maria Beerta, Riga.

LIVORNO 15 Sept., *Kwint* Hendrika Gesina, Amst.

ABBEVILLE 15 Sept., *Jonkhoff* de Hoop, Elseneur.

Groningen, 24 Sept. Vertrokken de nieuwgebouwde kopervaste schooner Professor Kaiser, kapit. *H. J. Lever*, v. Wildervank, met ballast naar Newcastle.

Oostmahorn, 24 Sept. Ter reede gearriveerd 22 Sept., *Hoekstra* de 4 Vrienden, v. Bremen n. de Zoutkamp.

Vertrokken 22 Sept., *Niemeijer* Concordia, v. Zaandam n. Emden; *Astuling* Catharina Cornelia, 24 *Boon* Verwisseling, *de Groot* Catharina Geerdina en *Bakker* Frouwina, alle 4 v. Groningen op avontuur.

Delfzijl, 24 Sept. Binnengekomen 21 Sept., *Ligger* Jantina Cath., Hamburg; *Speld* 4 Gebroed., Leer; *Siemers* Martha, *de Jong* Klaziena Margretha en 22 *Gursekey* Vr. Helena, Emden; — 24 *Kragt* Vrouw Antje, Halte; *Klöfkorn* Henriëtte, Leer.

Vertrokken 20 Sept., *Menholst* Imelina, avont.; *Geltes* 2 Gezusters, Bremen; — 21 *Erenius* Dorothea, Leer; — 22 *Venninga* Fenna, Noorw.

Schiermonnikoog, 20 Sept. Gisteren is alhier aangebragt en onder het beheer van den burgemeester gesteld, eene boot, waarschijnlijk afkomstig van een tjalkschip, ongeverwd, met harpuis bestreken en overigens zonder merk.

Gepraaid 4 Aug., op 2° 10′ N.Br., 24° 30′ W.L., *Tjebbes* Catharina Johanna, v. Akyab n. Amst. — Den 10 Sept., op 46° 35′ N.Br., 9° 28′ W.L., *Mulder Drenth* Benin, v. Rott. n. St. George d'Elmina. — Den ..... op 25° 28′ N.Br., 35° 30′ W.L., *Lommerse* H. Liduina, v. Tjilatjap n. Rott.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

19 Sept. *Verstock*, Regina Elizab., v. Rott. n. de Oostzee, m. ball.
Meijer, Wilhelmina, v. Antw. n. Koningsb., m. pannen.
Homan, Groot Zeewijk, v. Liverpool n. Kroonst., m. boomw.
de Haan, Agneta Juliana, v. Londen n. Dantzig, m. cement.
Bekkering, Geziena, v. Antw. n. Koningsb., m. pannen.
Panjer, Gesina, v. Randers n. de Oostzee, m. ballast.
v. Deest, Jacobus, v. Newc. n. Petersb., m. stukg.
Hangelbroek, Antje Witzenborg, v. Amst. n. de Oostz., ball.
Ekamp, Welvaart, v. Newc. n. Petersb., m. Alkali.
Bleeker, Zwaantje Cornelia, v. Newc. n. Koningsb., m. steenk.
Bosmak, Ena Elisabeth, v. Bordeaux n. Petersb., m. stukg.
20 — *Velt*, Engelina, v. Cork n. de Oostzee, m. ball.
Dekker, het Vertrouwen, v. St. David n. Petersb., m. steenk.
Steffens, Willem, v. Schiedam n. de Oostzee, m. ball.
Huisman, Hendrika, v. Londen n. Koningsb., m. suiker.
Mulder, Grietje de Groot, v. Londen n. Stockh., m. guano.
Arema, Vrije Fries, v. Poole n. de Oostzee, m. ballast.
Roosjes, Maria Beerta, v. Bristol n. Riga, m. zout.
Pik, Jansje, v. Rott. n. Rügenwalde, m. ijzer.
v. Emmerick, Gironde, v. Rott. n. Petersb., m. stukgoed.
v. Driesten, Gruno, v. Falmouth n. de Oostzee, m. ball.
Bekkering, Christina, v. Antw. n. Dantzig, m. stukgoed.
Duintjer, Friso, v. Londen n. Stettin, m. rijst.

De wind den 19 Sept. W., W.Z.W.; den 20sten N.W., N.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 24 Sept., *Zeeman* Amerika, Bat.; *Olthoff* Cath., Newc.

TEXEL 24 Sept., *de Jong* Twee Gezusters, Yarmouth.

LONDEN 22 Sept., *Harkema* Valerius Lodewijk, Galatz.

FALMOUTH 21 Sept., *Kiers* Juffer Garrelts, Petersb.

QUEENSTOWN 19 Sept., *Kuiper* Johannes, Ibraïla.

HAMBURG 22 Sept., *de Jong* Gouv. Baron v. Zuylen v. Nyeveld, Alicante; *v. d. Veen* Vr. Anske, Burnt Island.

KIEL 20 Sept., *Mugge* Martha, Koppenh.

DANTZIG 18 Sept., *Pekelder* Vr. Grietje, Rendsburg; *Mulder* Afina Agatha en *Kuiper* Vr. Maria, Amst.; *Kroon* Harmina, Flensb.; — 19 *de Boer* Vriendschap, Amst.; *Oorburg* Hendrika Ellida, Horsens; *de Jonge* Dina Immechina, Rott.

PILLAU 21 Sept., *Drent* Tjapco Schuringa, Amst.; *Drewes* Hendrika, Aarhuus.

BOLDERAA 15 Sept., *Pot* Arendina, Amst.; *van der Laan* Jacoba Alida, Grimsby; — 16 *Pot* Spruit, Koppenh.; *Dokman* Gezina Wilh., Lubeck; — 18 *Potjewijd* Alida Petron., Nieuwe Diep.

GOTHENBURG 15 Sept., *Duit* Jantina Frouwina, Zwolle; *Wijbes* Vriendschap, Amst.

KOPPERHAGE 19 Sept., *Mulder* Harmonie, Inverkeithing; *v. d. Wall* Alida Catharina, Leith.

Vertrokken.

AMSTERDAM 24 Sept., *Fenenga* Drie Gebroeders, Petersb.

VLIE 22 Sept., *Kamminga* Oldambt, Libau.

FALMOUTH 20 Sept., *Struick* Louise Roeloffine, v. Smirna n. Liverp.; — 21 *Hitman* Helena Maria, v. Taganrog n. Bridgewater.

WICK 12 Sept., *Pomper* Fennech. Cath., Stettin.

LIVERPOOL 20 Sept., *Hofkamp* Hortense, Antw.

BREMERHAVEN 20 Sept., *Glim* Wilmtina, Elbing; *Hazelhof* de Vrede, Odensee; *Muller* Annegina, Hamb.; *de Jonge* Elisab., Rostock; *Wijnstok* 4 Gebroeders, Rott.

HAMBURG 21 Sept., *Schuitema* Eendragt, Riga; *Kramer* Harmonie, Dantzig.

BOLDERAA 15 Sept., *Geelmuiden* Cath. Johanna, Holl.; *Basberg* Beurs van Amst., Elseneur; *Hazewinkel* Jonge Gerrit en *Visser* Vriendschap, Holl.; — 16 *Kramer* 4 Gebroeders, Engeland; *Boon* Arendina Roelfina, Elseneur.

NERVA 13 Sept., *de Groot* Johanna Wilhelm., Dordt.

KROONSTAD 16 Sept., *Blad* Noord-Holland, Amst.

KOPPENHAGEN 20 Sept., *Pik* Pernau, Koningsb.

Zeilklaar.

PHILADELPHIA 4 Sept., *Kramer* Coronie, Wilmington.

NEW-CASTLE 20 Sept., *Sap* Vasco de Gama, Rio Janeiro; *Nuisker* Cath. Elisab., Lissabon; *Mulder* Vr. Jantina, Petersb.; *Dik* Alida Sinnige, Stockh.; *Alberts* Gezina Jantina, Weile.

Aalborg, 19 Sept. Het schip Margrietha Antina, kapit. *Jager*, v. Amst. n. Petersb., is lek, met gebroken roer en met schade aan de lading, te Nyekjöbing binnengeloopen.

Landscrona, 20 Sept. De in de vorige maand alhier met schade binnengeloopen kof Albert, kapit. *van der Ley*, heeft na volbragte reparatie op den 18den dezer de reis naar Engeland voortgezet.

280ste STAATSLOTERIJ.

Prijzen van *f* 100 en daarboven.

Trekking der Vijfde Klasse.

2de Lijst. Nos. 1798 en 16613 ieder *f* 400; no. 10417 *f* 200; nos. 4951, 8098, 10185, 10913, 11736, 13352, 15680, 17147, 16147 en 16138 ieder *f* 100. — *3de Lijst.* No. 8715, 14193 en 15058 ieder *f* 1000; no. 3477 en 16929 beide *f* 400; no. 15134 *f* 200; no. 964, 1747, 1876, 6108, 6329, 8125, 8740, 10917, 11215, 12523, 12892, 16870 en 17494 ieder *f* 100.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 19den tot en met den 25sten September 1856 zijn te *Groningen* geboren 8 zoons en 8 dochters; gehuwd 3 paren; overleden 8 ouden en 1 jonge.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 22 *September.* Tarwe: N. Zeeuwsche, Vlaams. en Overm. ging heden bij ruimen aanvoer tot 50 a 75 cent lager langzaam van de hand; goede en puike *f* 14 a *f* 15; mindere *f* 11,75 à *f* 13,50; jarige *f* 15,75 a *f* 17; roode prijshoudend: 155 ℔ Jar. Witb. Pools. *f* 520; 160, 161 ℔ Jar. Hoogl. Kleefs. *f* 530 a *f* 540; 162 ℔ Nieuwe dito *f* 475; 161 ℔ dito *f* 465, *f* 468; 160 ℔ dito *f* 460, *f* 465; 160 ℔ dito Kleefs. *f* 450; 154 ℔ Jarige Rijn *f* 480; 162 ℔ Petersb. Cub. *f* 410; 160, 163 ℔ dito *f* 390, *f* 395. — Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams. als voren, *f* 8,50 a *f* 9,25; voorts 147, 148, 152 ℔ N. Limb. *f* 270, *f* 275, *f* 290; 144, 145, 146 ℔ Arch. *f* 258, *f* 260, *f* 263; 141 ℔ Deensche *f* 235. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter *f* 6,30 a *f* 7,50; dito Zomer *f* 6 a *f* 6,70. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte *f* 3,50 a *f* 4,50; dito Lange *f* 3 a *f* 4. — Boekweit lager, op 142 ℔: Noordbrab. *f* 255, *f* 260; Steenb. *f* 270; Vlaams. *f* 265; Rijn *f* 260, *f* 265, *f* 270. — Erwten: Zeeuws. Groene *f* 8,50 a *f* 9,50; groote dito *f* 8,75 a *f* 10,50. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte *f* 10,50 a *f* 12,50; dito Bruine *f* 11,50 tot *f* 12,50; dito Paardenboonen *f* 5 tot *f* 7,50. — Koolzaad: mooi Zeeuwsch in zakken 80 p. vl.; puik Overm. in zakken 81 p. vl.; Zeeuwsch gestort 70, 77½, 78½, 79, 80½ p. vl. — Kanariezaad als voren: *f* 13,50 a *f* 14.

Van den 23sten. Tarwe: 160 ℔ N. Hoogl. Kl. *f* 460; 160 ℔ Jarige dito *f* 520; 162 ℔ Petersb. Kubanka dito *f* 410; 156 ℔ Roode Jarige Nassaudietsche dito *f* 490. — Rogge: 146 ℔ Arch. *f* 264; 143 ℔ Stockh. dito *f* 255. — Boekweit: 142 ℔ Rijn *f* 265, *f* 270.

AMSTERDAM, 24 *Sept.* Tarwe prijshoudend met redelijken handel aan cons.: 127 ℔ o. witb Pools. *f* 530; 129 ℔ b. dito *f* 500; 123 ℔ witb. dito *f* 495; 127, 128 ℔ roodb. dito *f* 470; 120 ℔ b. dito *f* 450; 126 ℔ Lubecker *f* 445; 124 ℔ Norder *f* 425; 133 ℔

Kubanka f 380, f 385. — Gedroogde Rogge tot verhoogde prijzen met veel handel, ongedr. prijsh.: 121 ℔ Pommer f 270; 120 ℔ Amerik. f 285; 118 ℔ Stokh. f 260; 118 ℔ Gotherb. f 256; 117, 118 ℔ Petersb. f 247, f 250; 120 ℔ Arch. f 256. En laat beurs: 119 ℔ Arch. f 256. — Gerst f 4 a f 6 hooger: 114 ℔ jar. Deens. f 260; 100 ℔ Vries Wr. f 215.

Koolzaad onveranderd: Kromhorn 81, 83 p. vl.; Haarlemm. f 15; Waard en Groet f 15,30; op 9 vat in Nov. $87\frac{1}{2}$ p. vl. — Lijnzaad in een doen: 107, 108 ℔ Arch. f 315; 113 ℔ Bessarabië f $357\frac{1}{2}$. — Raapolie dadelijk en op levering niet williger: op 6/w. f 51,50; vlieg. f 50; Oct. f 49,50 a f 49,75; Nov. f 49,50—f 49,50 a f 49,25; Dec. f 49,25—f 49,25 a f 49. — Lijnolie dadelijk en op levering iets flaauwer: op 6/w. f 41,25; vlieg. f 40 a f 39,75; Oct. f 39,25 a f 39,50; Nov. f 38; Dec. f 36,75. — Hennepolie op 6/w. f 46,25; vlieg. f 45.

LONDEN, 22 *Sept.* Drooge partijen inl. Tarwe bedongen heden de prijzen van l.l. Maandag, doch slecht geconditionneerde waren zelfs tot verscheidene sh. verlaging niet te plaatsen. De handel in vreemde bepaalde zich hoofdzakelijk tot Russische soorten. Gerst over het algemeen 2 sh. lager. Boonen en Erwten bedongen de koersen der vorige week. Haver onbegeerd.

Van den 24sten. Granen zonder handel; prijzen nominaal.

VEEMARKTEN.

SPIJKERBOOR, 20 *Sept.* De varkensmarkt, heden alhier gehouden, was niet bijzonder druk bezocht. De handel was echter levendig en de prijzen buitengewoon hoog; alles was in een oogenblik verkocht. Niemand heugt het hier, dat de zwijnen zoo duur geweest zijn. Er waren 550 aangevoerd, geldende door elkander van f 9 tot f 45.

RHODEN, 23 *Sept.* De aanvoer van vee op de markt, heden alhier gehouden, was niet groot en de handel lusteloos, zoodat men tot lage prijzen konde koopen; paarden tamelijk ter markt gebragt, doch was de handel hierin mede zeer beperkt, en werden zij tot lagere prijzen verkocht.

LONDEN, 22 *Sept.* De aanvoeren van horenvee en schapen van het vasteland gedurende de afgeloopene week bestond uit 2297 ossen, 670 kalveren, 5617 schapen en 388 varkens. Ter markt van heden waren 5516 runderen, 209 kalveren, 24,920 schapen en 205 varkens. Naar runderen was de vraag minder levendig; beste Schotsche bedongen niettemin 4 sh. 10 d. per 8 ℔. Kalveren bragten 4 sh. 10 d. per 8 ℔ op. Schapen loom en 2 d. lager. De handel was over het algemeen slap.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 24 *September*.

NEDERL., Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $61\frac{9}{16}$, 62, $61\frac{7}{8}$; Dito Dito 3 pCt. 73, $73\frac{1}{4}$, $73\frac{1}{8}$; Dito Dito 4 pCt. $93\frac{1}{4}$, $93\frac{1}{8}$, $93\frac{1}{8}$; Amortisatie-Syndicaat $3\frac{1}{2}$ pCt. $89\frac{7}{8}$; Handelm. $4\frac{1}{2}$ pCt. $131\frac{1}{4}$. — BELGIE, bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ pCt. $50\frac{7}{16}$. — SPANJE, Onb. Stukk. $1\frac{1}{4}$ pCt. $23\frac{7}{8}$, 24, $23\frac{7}{8}$; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. $38\frac{1}{4}$, $38\frac{7}{16}$, $38\frac{5}{16}$; Coupons-Bewijzen $5\frac{3}{4}$, $5\frac{1}{4}$; Amort. Schuld $6\frac{1}{4}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $43\frac{1}{4}$, $43\frac{3}{8}$, $43\frac{1}{4}$; Dito Uitgest. 22. — RUSLAND, Oblig. *Hope en Co.* 1798 en 1816 5 pCt. $101\frac{1}{4}$; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 101, $101\frac{1}{4}$, $101\frac{1}{4}$; Dito bij *Hope* 4 pCt. $82\frac{1}{8}$, $82\frac{3}{4}$, $82\frac{1}{8}$; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 82, $82\frac{1}{4}$, 82.

OOSTENRIJK, Metallieken 5 pCt. $72\frac{1}{4}$, 73, $72\frac{7}{8}$; Dito Nationale 5 pCt. $74\frac{3}{8}$, $74\frac{7}{8}$, $74\frac{11}{16}$; Dito Nieuwe 1847 $2\frac{1}{2}$ pCt. $37\frac{3}{4}$, $37\frac{7}{8}$; Dito 1851 en 1852 $2\frac{1}{2}$ pCt. $37\frac{3}{4}$, $37\frac{7}{8}$; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. $81\frac{7}{8}$, $82\frac{1}{4}$, 82; Oostenr. Bank-Act. f 1210, f 1215; Braz. 5 pCt. $98\frac{1}{2}$; Mexik. 21, $\frac{1}{16}$; Dito Onb. 21, $\frac{1}{16}$; Gren. $20\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; Dito Onb. $20\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; Dito Uitg. $6\frac{15}{16}$, 7; Ecuador $14\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$; Onbep. $14\frac{1}{4}$, $\frac{1}{4}$; Venez. 29; Dito Onb. $28\frac{3}{4}$; Grieken $4\frac{13}{16}$, $\frac{15}{16}$; 5 pCt. Russen bij *Stieglitz* 6de Serie $92\frac{15}{16}$, $93\frac{1}{4}$; 5 pCt. Metall. van Aug. $72\frac{1}{4}$; Handelm. cont. $128\frac{1}{4}$.

Van Holl. fondsen waren, inzonderheid Integralen, op nieuw bij vrij levendige affaire, tot verminderde koersen verkrijgbaar. — Van vreemde effecten waren voornamelijk Oostenr. wederom tot verlaagde prijzen aangeboden. In de meeste soorten derzelve was de omzet zeer geanimeerd. — Overigens leverde de markt niets belangrijks op.

Voor geld op prolongatie is heden $\frac{1}{2}$ pCt. hooger besteed.

Aand. Beijersche Spoorw. f 33, f 34.

Koers van het Geld: Beleen. $4\frac{1}{2}$; Prolong. 5; Disc. $4\frac{1}{2}$ pCt.

Laatste prijzen te 5 uur: Integralen $61\frac{7}{8}$; Spaansche $1\frac{1}{4}$ pCt. $23\frac{7}{8}$; Binnenl. 3 pCt. $38\frac{5}{16}$; Metall. 5 pCt. $72\frac{7}{8}$.

ADVERTENTIEN.

PREDIKANTEN-VEREENIGING.

TWEEËNTWINTIGSTE VERGADERING, op **DINGSDAG den 30sten September e.k.**, des voormiddags precies te 10 uur, in het CONCERTHUIS te *Groningen*.

Namens het Bestuur:
J. DOUWES, JR.,
Scriba.

De COMMISSIE voor de **VERLOTING** der **aangekochte Voorwerpen** der TENTOONSTELLING te ***ZUIDBROEK*** brengt bij deze ter kennis der belanghebbenden, dat genoemde **VERLOTING** zal plaats hebben op **MAANDAG den 29sten September e.k.**, des avonds om zes uur, ten GEMEENTEHUIZE te *Zuidbroek*.

Tevens wordt bekend gemaakt, dat op den CATALOGUS der **Ingezondene Voorwerpen** onder no. 3 abusievelijk staat: J. BOS, te *Warffum*, hetwelk moet zijn: te ***Scheemda***.

Namens de Commissie voornd.:
R. FEITH.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

55jarige Echtvereeniging
van
A. TEUNE
en
A. M. SCHABELS.
KAMPEN, 25 September 1856.

*** Getrouwd:

C. RÖMELINGH,
Weduwnaar van J. A. NIEUWVEEN,
met
W. M. GEERTSEMA VAN SJALLEMA.
WESTERBROEK, 24 September 1856.

*** Bevallen van eene *DOCHTER* M. J. CLEVERINGA—MEES.

APPINGEDAM, 23 September 1856.

*** Bevallen van eene DOCHTER LIEFDIENA VAN DER TUUK, Echtgenoot van

R. WESTERDIJK.

UITHUIZEN, 23 September 1855.

VERVOLG DER VERKOOPING VAN BOEKEN,

ten Huize van **R. J. SCHIERBEEK** in de Guldenstraat

op HEDEN en MORGEN,

der overige **REGTSGELEERDE BOEKEN**, benevens die over **LETTERKUNDE** en **SCHOONE KUNSTEN**, **GESCHIEDENIS**, **GODGELEERDHEID, ENZ.** — Voorts op

Maandag den 29sten September

en verv. (door Kwitering van Affaire), van het **WINKEL-ASSORTIMENT** van den Heer ***J. RÖMELINGH***, te *Groningen*, waarbij vele zeer gezochte Werken over **GODGELEERDHEID**, als: THOLUCK, ROSENMULLER, KOPPE, HEINRICHS, DE WETTE, REINHARD; **REGTSGELEERDHEID**, als: FEUERBACH, DURANTON, DELVINCOURT, LOCRÉ, MONTESQUIEU; **GENEESKUNDE**, als: CHELIUS, CARUS, HILDEBRANDT, V. SIEBOLD, CONRADI, HECKER, V. D. HOEVEN; **LITTERATUUR, GESCHIEDENIS, TAAL- en DICHTKUNDE, WOORDENBOEKEN**, als uitgaven van LATIJNSCHE en GRIEKSCHE AUTEURS: ROLLIN, LA HARPE, RACINE, BURETTE, LAMARTINE, DELILLE, CORNEILLE, SCHILLER, V. MULLER, TIECK, GOETHE, KLOPSTOCK, BILDERDIJK, FEITH, LULOFS, enz.; — voorts: **PLATEN, KAARTEN, KANTOORBEHOEFTEN, ENZ.** — Alles volgens CATALOGUS, à 10 Cent te bekomen.

*** Door **J. B. WOLTERS** en de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, is uitgegeven:

De tweede, op nieuw vermeerderde druk

VAN DE

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN,

benevens de Grondwet en eenige andere Wetten, Besluiten en Reglementen, met opgave der Schrijvers, welke over deze gehandeld hebben, en met aanduiding van de tot ieder artikel betrekkelijke Nederlandsche en Fransche Wetsbepalingen; voorzien van een ALPHABETISCH REGISTER;

uitgegeven onder toezigt van

Mr. A. OUDEMAN.

In deze nieuwe uitgave zijn o. a. opgenomen de *Wetten van den 29sten Junij* 1854, zoodat deze druk ruim 1030 bladzijden beslaat. De prijs is evenwel niet verhoogd, zijnde ***f* 4—90** *in Zakformaat* en ***f* 6—90** *voor Kantoorgebruik*, gebonden in netten linnen band.

Belangrijke Oproeping.

Ondergeteekenden, INGELANDEN ressorterende onder het ***TERMUNTER ZIJLVEST***, kennis hebbende genomen van het verhandelde in de Vergadering der PROVINCIALE STATEN van den 16den September, voorkomende in het *Bijblad* van de *Provinciale Groninger Courant* van den 18den September j.l. aangaande de daarstelling van het **WATERSCHAP *OLDAMBT*** en ***FIVELGO;***

Vreezende voor de hoogst nadeelige gevolgen voor het ***TERMUNTER ZIJLVEST***, uit die vereeniging voortvloeijende, en bij tijds daarin wenschende te voorzien, voelen zich gedrongen — en noodigen bij deze de belanghebbende INGELANDEN van het *TERMUNTER ZIJLVEST* dringend uit, tot het houden eener **ZAMENKOMST** op **Vrijdag den 3den October e.k.**, ten Huize van den Logementhouder B. CREMER, te *Nieuwolda*, des namiddags om één uur, ten einde de noodige maatregelen te beramen om de voor hen zoo noodlottige vereeniging te voorkomen.

NIEUWOLDA, 24 September 1856.

W. WAALKENS.
E. E. HAMSTER.
J. J. ONNES.
JOHs. STHEEMAN.

HERFSTMARKT te *Slochteren*.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente ***SLOCHTEREN*** brengen ter kennis, dat op de MARKT, aldaar te houden den **1sten Oct. e.k.**, geen HORENVEE zal worden toegelaten, dan voorzien van een behoorlijk **GEZONDHEIDS-CERTIFICAAT**; alsmede, dat alle BEDELARIJ en SPELEN om GELD of GELDSWAARDE ten strengste zal worden geweerd.

SLOCHTEREN, 20 September 1856.

Burgemeester en Wethouders voornoemd:
G. DIJKHUIZEN.
De Wethouder:
N. T. WILDEMAN.

Op Maandag den 29sten Sept.

1856, des voormiddags te 10 uur, zullen, vóór en in de Behuizing bewoond door den Heer G. MESDAG, aan Der-A te *Groningen*, publiek worden verkocht: Eenige **MEUBELAIRE GOEDEREN**, bestaande in EIKENHOUTEN KABINET, MAHONIEHOUTEN CHIFFONIÈRE, DITO SECRETAIRE, TAFELS, STOELEN, LEDEKANT met Behang, SPIEGELS, BEDDEGOED, TAPIJTEN, KAGCHELS, PORSELEIN, GLASWERK, KOPER-, TIN- en AARDEWERK, **2 DRAAIBANKEN**, ENZ.

Te bezien Zaturdags vóór den Verkoopdag, van 2—5 uur.

J. H. GEERTSEMA, C.z.,
Notaris.

Op Donderdag den 2den Oct.

1856, des voormiddags te 10 uur, zullen, in de AZIJNFABRIJK van den Heer G. MESDAG, aan Der-A te *Groningen*, publiek worden verkocht: Negen GROOTE EIKENHOUTEN **KUIPEN** met IJZEREN BANDEN, hoog van 2.30 E. tot 1.95 E. en wijd van 2.07 E. tot 2.00 E.; — zeventien GROOTE EIKENHOUTEN **LEGGERS** met IJZEREN BANDEN; — GROOTE KOPEREN **KETEL, POMPEN, FUSTEN, VAATWERK, KRUIWAGENS, KARREN, ENZ.**

Te bezien daags vóór den Verkoopdag, van 10—4 uur.

J. H. GEERTSEMA, C.z.,
Notaris.

*** De Notaris **G. BAKKER** gedenkt, op ZATURDAG den 27sten September 1856, des namiddags te 4 uur, ten Huize van de Wedw. H. H. VERWER, te *Nieuw Scheemda*, publiek te verkoopen:

Eene **BEHUIZING, ERF** en **TUIN**, groot 9 Roeden, 70 Ellen, te *Nieuw Scheemda* gelegen. Informatiën ten Huize van Verkoop en bij den Notaris G. BAKKER.

PUBLIEKE

VEILING VAN EIKENHOUT.

Op DINGSDAG den 30sten September e.k., des voormiddags te elf uur, zullen, aan den Houtzaagmolen van H. BLOUW, buiten het Kleinepoortje bij *Groningen*, publiek worden verkocht: drie groote Ladingen frisch aangevoerd **EIKEN KROMHOUT** en **BOGTEN**, zijnde nagenoeg negen duizend kubieke Voeten; aldaar liggende en dagelijks te bezien; alwaar ook de Notitiën er van zijn te bekomen.

In de maand OCTOBER aanstaande zal publiek worden geveild: Een **BOERENERF**, bestaande in een HUIS, GROEN-, BOUW- en VELDGROND en eenig TURFVEEN, te zamen omstreeks 19 Bunders groot; — alles aan elkander gelegen ten Zuiden van *Rolde*, Provincie *Drenthe*, en toebehoorende aan den Heer W. ORNEE, aldaar.

ASSEN, 24 September 1856.

A. W. VAN HOLTHE TOT ECHTEN,
Notaris.

VERKOOP VAN AFBRAAK,

op **HEDEN**, om 12 uur, aan Der-Akerkhof, Westzijde, waaronder EIKEN BALKEN, SPANTEN, KOZIJNEN, DEUREN, IJZEREN PLATEN, enz.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op DONDERDAG den 2den October 1856, des namiddags te 2 uur, ten Huize van W. TE VELDE, te *Kijl*, publiek te veilen en te verkoopen:

I. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR met eene daarachter liggende Plaats LAND, groot 4 B., 85 R., 40 Ell., zijnde Stadsgrond, doende jaarlijks tot huur f 13 – 75 en tot Plaatsgeld f 1—00, staande en gelegen in de *Kijl*, Westkant.

II. Eene losse Plaats LAND, groot 3 B., 47 R., 20 Ell., mede aldaar, Stadsgrond, doende jaarlijks tot huur f 10—00 en tot Plaatsgeld f 0—75.

III. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR met eene daarachter liggende Plaats LAND, groot 5 B., 15 R., 60 Ell., Stadsgrond, doende jaarlijks tot huur f 14—$37\frac{1}{2}$ en tot Plaatsgeld f 1—00, staande en gelegen in de *Kijl*, Oostkant.

IV. Eene losse Plaats LAND, groot 5 B., 8 R., 30 Ell., mede aldaar, Stadsgrond, doende jaarlijks tot huur f 14—$06\frac{1}{2}$, en tot Plaatsgeld f 1—00.

Alles toebehoorende aan de Kinderen van wijlen JACOB HINDRIKS FEDDES.

De Conditiën van Verkoop zullen 8 dagen bevorens ter lezing liggen ten Huize van Verkoop en ten Kantore van

Mr. J. D. TRESLING.

Te Huur, tegen November:

Eene **KOOPMANS BEHUIZING**, staande in de *Zwanenstraat*; alsmede eene BOVENWONING. Te bevragen bij VAN HASSELT, aan de Vischmarkt,

---

UIT DE HAND TE KOOP:

Tegen November of Mei: Twee **VOERWERKEN** met of zonder HUIS, onder de Vereeniging aan Der-A. Te bevragen bij den Voerman J. DEDDES.

E. G. PALME,

Kapper aan de **Groote Markt**, achter het Stadshuis, no. 268, neemt bij deze de vrijheid, het geëerde Publiek zoowel in als buiten de Stad te berigten, dat hij uit de beste **Engelsche** en **Fransche Fabrijken** heeft ontvangen: fijne **PARFUMERIËN**, onder anderen **ESPRIT ANTIQUE DE SERACIQUE.** Dit Water bezit het vermogen, om eene bewonderenswaardige groeikracht aan het **Haar** te geven; guarandeert tegen ontelbare hoofdkwellingen, als Haarziekten en Roos, en doet het uitvallen der Haren beletten; kortom, het bezit de kracht, om de opperhuid der hoofden rein te houden, de poriën van het Haar derzelver geregelde opening en werking te doen behouden en de conservatie van het Haar te bevorderen. De aan zijne zorgen toevertrouwde hoofden kunnen alle mogelijke soliditeit erlangen, daar hij **geene betaling** voor de middelen tot conservatie van het Haar of de hoofden verlangt, alvorens dezelve met succes hebben gewerkt en het gewenschte doel is bereikt.

Tevens is bij hem te bekomen de echte GRAAUWE **MACASSAR-OLIE**, om haar en baard ten spoedigste te doen groeijen, benevens de met roem bekende **EAU DE CHANTAL**, om het Haar in één oogenblik in alle kleuren te verwen, zonder dat de oude kleur wederom te voorschijn komt, noch dat het eenige nadeelige gevolgen heeft.

Hij beveelt zich verder in het bijzonder aan, dat in zijne Fabrijk vervaardigd worden, tegen de civielste prijzen, HEEREN **PARUIKEN** en **TOUPETTEN, NATUREL INPLANTÉ, DAMES NATURELLEN, ELASTIEKE** en andere **TOUREN, SCHEIDINGS**, op fraaije GAAS-CHEVELU gewerkt, met en zonder KRULLEN, **VOOR- en ACHTERVLECHTEN**, ROULEAUX à LA STULPIE, naar de laatste Modellen, en verder alles, wat tot zijn Vak behoort.

*** Op het ***Oranje-Kanaal*** zijn voorhanden: ruim

1400 DAGWERKEN TURF.

De prijs is heden bepaald van f 30—00 tot f 38—00 het Dagwerk.

SCHOONOORD, 25 September 1856.

---

2 à 3 Steenhouwersknechten,

hun WERK verstaande, kunnen dadelijk geplaatst worden bij

J. DERKSEMA, *Steenhouwer* bij het Ameland.

ER WORDT

tegen November gevraagd:

Een bekwaam **KOFFIJHUISBEDIENDE** en **MARKEUR.** Te bevragen bij den Boekhandelaar J. B. HUBER.

Er wordt een **LEERLING** gevraagd in den **IJZERWINKEL** van
J. W. HUISINGA, E.z.,
aan de Vischmarkt te *Groningen*.

LEDER'S ZEEP.

De echte **AARDNOOTZEEP** van GEBR. LEDER, Apothekers der 1ste klasse in *Berlijn*, is om hare goede eigenschappen in Pruissens Hoofdstad reeds sedert jaren gunstig bekend, en heeft zich sedert over geheel Europa verspreid. De prijs is 20 Cents.

DR. HARTUNG'S

KRUIDEN-POMADE

versterkt den groei der Haren en werkt zoo voordeelig, dat de laatste levenskiem in den knobbel weder ontwikkeld wordt en een nieuwe wasdom begint. Zij verhindert het uitvallen en ontijdig grijs worden, maakt het Haar krachtig, glansrijk en golvend. Het glazen potje is 75 Cents.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; *Assen*, H. P. A. VAN GORCUM; *Delfzijl*, T. H. WIJNTJES; *Groningen*, C. RIKKERS en M. GAASBEEK; *Meppel*, A. JEULEN; *Stads-Kanaal*, H. KREKEL; *Steenwijk*, K. TIMMERMANS; *Veendam*, S. SAVENIJE; *Winschoten*, G. WASMAN, en in de bekende Depôts in de andere Steden.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

September 1856.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
14	763,06	764,33	765,68	12,0	17,9	13,5	0,84	0,82	0,88	O.	O.N.O.	N.O.t.N.	wein. bew.	helder.	helder.
15	766,11	764,20	761,95	11,5	18,0	14,7	0,86	0,74	0,96	Z.O.t.O.	Z.W.	Z.W.t.Z.	„	bewolkt.	regen.
16	759,04	760,12	761,53	14,0	14,5	11,9	0,82	0,78	0,88	W.N.W.	W.N.W.	W.t.Z.	bewolkt.	„	bewolkt.
17	758,33	756,50	755,26	13,1	15,2	14,0	0,90	0,83	0,91	Z.W.t.Z.	Z.W.	Z.Z.W.	betrokken.	betrokken.	„
18	753,25	754,57	754,86	11,8	14,6	9,7	0,88	0,63	0,88	W.Z.W.	W.	Z.W.t.Z.	bewolkt.	bewolkt.	„
19	753,56	753,42	752,35	10,5	12,2	10,1	0,82	0,73	0,85	„	„	Z.W.	„	„	regen.
20	753,53	755,71	757,74	11,0	13,8	10,3	0,88	0,79	0,94	W.N.W.	N.W.	N.W.	„	„	wein. bew.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.